

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 2, 1987

Nr. 128

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“ Nr. 69

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitęs duok kitam!
Jeį gali, padaugink!

Lietuva meldžiasi

(Tęsinys)

Prieš antrąjį Pasaulinį karą man teko būti mokytoju, būti klasės auklėtoju. Tada mokyklose buvo dėstoma tikyba, veikė moksleivių ateitininkų organizacija su šūkiu: Visa atnaujinti Kristuje! Veikė skautų organizacija su šūkiu: Dievui, Tėvynei, artimui! Mokiniai eidavo šv. Sakramentų, meldavosi. Koks puiškus tada buvo mūsų jaunimas. Nusikaltimas mokinių tarpe buvo retas dalykas. O kas darosi šiandien, kada tikybos pamokos liko pašalintos, kada net tikinčiųjų tėvų vaikai visokiais būdais bedievinami - 1984 m. Žagarės vid. mokykloje įvyko net du išpriešavimų atvejai, o kiek visokio kitokio chuliganizmo? Kada neliko religinių praktikų, neliko nuodėmės, - atsivėrė atviras kelias į nusikaltimus. O į ką pavirto mūsų šeimos? Prieš karą skyrybų nebuvo, šeimos buvo gausios, moraliai sveikos, o kas pasidarė per pastaruosius 40 metų? Daugiau kaip vienas trečdalis šeimų išsikiria, šeimos vidurkis - 3,2, alkoholiškas, gimsta daug nepilnaverčių vaikų. Vadinasi, tauta mirštanti. Tai štai kur veda tautą ateizmas!

Jūs pasidžiaugėte, kad materialiai žmonės dabar daug geriau gyvena, turi mašinas, gerus butus. Bet kas iš to, kad tauta nyksta. Pagaliau, argi religija gali būti kliūtis materialinei gerovei kilti? Manau, kad su religijos pagalba per 40 metų turėtume geresnių rezultatų ir materialiai ir ypač dvasiškai.

Tamta, gerb. igaliojini, savo tezęms paremti panaudojate net Katalikų Bažnyčios kanonus. Gerai, kad pasisakote. Mano nuosirdus prašymas: netrukdykite Kat. Bažnyčiai veikti pagal jos kanonus, ir nebus jokių konfliktų. Bažnyčia nesikesina į pasaulinės valdžios teises. Ji neša tautos Kristaus Gerąją Naujieną, formuoja sialas, kelia tautų moralę ir tuo pačiu padeda valstybėms ir tautoms. Prisimena man mūsų žymaus pedagogo Stasio Šalkauskio paskaita apie auklėjimą, jo vaisius: tai Valstybė, Bažnyčia ir mokykla. Tik visų trijų veiksnių darnus veikimas atneša gerų rezultatų. To teiginio tikrumą paliudija šių dienų mūsų jaunosios kartos auklėjimo trūkumai.

(Bus daugiau)

Pietų Korėjoje, prezidentui Čun priėmus demokratines santvarkos reikalavimus, anksčiau kitaip uniformuoti riaušių kontroles milicininkai šluoja ir plauna Korėjos universiteto aikštę, kurioje vyko susikirtimai tarp policijos ir studentų demonstracijų metu.

Gorbačiovo planas priimtas

Maskva. Komunistų partijos vyriausioji taryba priėmė Gorbačiovo prašomas reformas, kurių didžiausias poveikis yra sumažinti centrinį ekonominį planavimą, leidžiant ekonominiams rodikliams būti gamybos varikliu. Taip pat numatyta skatinti privačią ūkinę iniciatyvą, sudalinant didžiulius aplieštus žemės ūkio plotus Rusijoje į mažus plotus, kurie būtų nuomojami paskiroms šeimoms apdirbti. „Istorija yra parodžius ūkininkų atskirumo nuo žemės pavojų“, pareiškė Gorbačiovas.

Gorbačiovas toli gražu nesmerkė stalininės kolūkių sistemos. Ir privatūs nuomojami ūkeliai priklausys kolūkiams, tik jų derlių bus galima privačiai turguose parduoti. Jų tikslas yra kraštą aprūpinti daržovėmis, vaisiais ir mėsa, ko per 70 metų kolūkinė sistema nepajėgė padaryti.

Kaip „Drauge“ jau buvo rašyta ilguose straipsniuose (1986.X.21-22), tai nėra naujas dalykas, nes bent Lietuvoje kaip tik tokia privati ūkinė iniciatyva jau keleri metai sparčiai auga. Tik dabar ją jau oficialiai

pripažįsta komunistų partijos vyriausioji taryba visai Sovietų Sąjungai.

Vakariečiai ekonomistai mano, kad šis veiksmas sumažins krašte augantį nepasitenkinimą ekonomiais nepritekliais, tuo labiau, kad dėl buvusio nelietingo rudens, žvėrbios žiemos ir pavasariu potvynių tikėtasi gerokai mažesnio derliaus negu pernai ir, žinoma, dar didesnių nepriteklių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Illinois valstybės senatas nubalsavo uždrausti viešosiose mokyklose steigti klinikas, kurios moksleiviams dalintų gimdymų kontrolės priemones. Tačiau gub. Thompsonas sako, kad jis gal šį įstatymą vetuosias, nes jis nori tėvams palikti teisę spręsti, ar jų vaikams tokios priemonės duotinos, ar ne.

— Washingtono gegužės mėn. statistika rodo, kad naujų namų pardavimas nukritęs 14,9%, didžiausias nukritimas per paskutinius penkerius metus.

— Pekine Kinijos vadas Deng pareiškė buvusiam JAV prez. Carteriui, kad Kinija sieksianti politinių reformų per savo komunistų partijos kongresą vyksiantį šį rudenį, tačiau ne JAV demokratijos pavyzdžiu.

— Belgrade Jugoslavijos komunistų partija šaukėsi gyvai priešintis albanų nacionalizmui ir separatizmo dvasiai, pasireiškiančiai albanų etnine dauguma apgyventoje Kosovo provincijoje. Pripažindamas, kad problemos Albanijos pasienyje yra labiausiai kelia susirūpinimą, KP centrinis komitetas nepatenkintas Jugoslavijos šios problemos tvarkymu.

— Panama City apie 30.000 antradienį demonstravo prieš vadinamą JAV intervenciją Panamoje. Kai kurie akmenimis apmėtė JAV ambasados rūmus. Tuo tarpu kiti 15.000 demonstravo prieš dabartinę karinę Panamos valdžią, reikalaudami kariuomenės pasitraukimo iš valdžios. Demonstracijos įvyko atsaku 19-ą dienų trukusio pavojaus stovio, kurio metu buvo draudžiamos demonstracijos.

— Londone Britanijos socialdemokratų partija pirmadienį atsisakė sudaryti koaliciją su Liberalų partija, kas dabar gresia dabartinio centrinio susivienijimo suirimu. Vietoj susijungimo kiekviena partija norinti išlaikyti savo identitetą, bet turėti tarpusavyje ryšius bendradarbiavimui.

Krikščionys demokratai laimėjo Italijoje

Roma. Italijos politiniuose rinkimuose balsuotojai patvirtino reliatyvines daugumos pasitikėjimą krikščionių demokratų partija. Ji surinko 34,3% visų balsų, t.y. apie 1,5% daugiau, negu ligi šiol turėjo. Pirmyn pasistūmėjo taip pat ir socialistų partija, kuri surinko 14,3% balsų, t.y. beveik 3% daugiau, kai tuo tarpu komunistų partija per šiuos rinkimus žymiai pralaimėjo, prarasdama daugiau negu 3% turėtų balsų.

Komunistų partijai duotų balsų skaičius pirmą kartą po daugiau negu dvidešimties metų sumažėjo maždaug nuo 30% ligi 26,6%. Komunistai krašto Senate neteko septynių mandatų, o Atstovų Rūmuose net 21 mandatą.

Trys mažosios, vadinamos

Angola daro uvertiūras JAV-ėms

Kubiečių tačiau išprašyti nenori

Luanda. Angola nori vėl pradėti derybas su JAV. Pirmadienį Angolos prezidentas José Eduardo dos Santos pareiškė besilankančiai JAV kongreso delegacijai, kad jis noris tartis dėl kubiečių karių pašalinimo iš Angolos. Luanda derybas nutraukė 1986 m. pradžioje, protestuodama prez. Reagano nutarimui susitikti su Jonas Savimbi, vadovaujančiu Pietų Afrikos remiamos Unita rezistencinei grupei, siekiančiai nuversti dabartinę marksistinę Dos Santos valdžią. Tuo metu JAV taip pat Unitai davė „Stinger“ antilektuvinių raketų.

Šiuo metu Angola parodė savo norą derėtis ir tuo, kad paleido JAV civilį lakūną, kuris balandžio mėn. netyčia įskridęs Angolos teritorijon, buvo pašautas ir laikomas kalėjime.

Kubiečių skaičius labai paaugęs

Per paskutiniuosius pora metų kubiečių daliniai Angoloje yra paaugę iki daugiau negu 35.000, jų tarpe 28.000 karių, o kiti manomi esą treneriai bei patarėjai. Angoloje taip pat yra apie 2.000 patarėjų iš Sovietų Sąjungos bei kitų Rytų Europos kraštų.

Jų tikslas yra padėti marksistinei Angolos valdžiai atsispirti Unita partizaniniams daliniams, kurių tarpe yra ir 2.000 juodųjų Pietų Afrikos karių, vadovaujamų baltųjų Pietų Afrikos karininkų. Sakydamies kontroluoją trečdali Angolos, Unita daliniai daugiausia veikia pietinėje krašto dalyje. Unita taip pat kasmet susilaukia 15 mil. dol. slaptos JAV pašalpos.

JAV - Angolos pasitarimai

Jeį abi pusės sutiktų, pasitarimai prasidėtų liepos viduryje. Tikėtasi, kad jei Angola pašalintų 35.000 kubiečių karių, JAV turėtų sutikti nutraukti paramą Unita pajėgoms. Tačiau kliūtys tokiam sandėriui yra didelės. JAV-ėms ryšių pagerinimas su Angola kainuotų prez. Reagano asmeniška išpareigojimą talkinti Savimbi vadovaujamiems Unita rezistentams.

Angola, tuo tarpu nepasitiki JAV-ėmis. Nors ji dabar ir turi ekonominę sutartį su JAV, pagal kuria JAV imonės pumpuoja Angolos nafta, Dos Santos valdžios gaunama karinė parama iš sovietinio bloko kol kas yra patrauklesnis „žvirblis rankoje“ negu galimas JAV ekonominis „briedis gijoje“.

nekonfesinės, partijos - respublikonai, liberalai ir socialdemokratai - taip pat neteko šiek tiek balsų, kai tuo tarpu pirmą kartą rinkimuose dalyvavę vadinami „žalieji“ arba ekologininkai surinko apie 2% balsų. Apžvalgininkai reiškia nuomonę, kad krikščionių demokratų partijos laimėjimas šiuose rinkimuose pasitarnaus politiniam stabilumui Italijoje, nors naujos koalicinės vyriausybės sudarymas drauge su socialistais nebus lengvas.

Geresnis klimatas deryboms

JAV pusėje šiuo metu niekas nėra pasikeitę, tačiau Angolos kariuomenė dabar jaučiasi stipriau, aiškina vienas angolietis karininkas, ir todėl pagerėjęs klimatas deryboms. Jis priduria, jog nežiūrint antivaldiškų išpuolių sumažėjimo pietuose, jų nemažai dar pasitaiko ir šiaurėje. Tačiau per paskutiniuosius pora metų angolietiams yra pasisekę sumažinti kubietišku karinių pajėgų talkos reikalavimą ant žemės prie fronto. Panašų tikslą norima atsiekti atsivertiant Pietų Afrikos oro pajėgų grėsmę.

Bet pagrindinė priežastis vėl pradėdams pasitarimams, „tai kad kultūriniai, vertybėmis bei kitais požiūriais mes jaučiamės artimesni Vakarams negu Rytams“, aiškino karininkas. „Šimtmečius buvome Portugalijos kolonija. Mums patinka tokie dalykai kaip gražūs rūbai. Mes norime išsivystyti ekonomiai ir vertiname Vakarų technologiją. Taip, esame socialistai. Bet mums tai nereikia kieto socializmo. Juo norime pasakyti, kad po šimtmečių buvimo išnaudojamais, mes norime, kad visi turėtų dalį mūsų krašto didžiulio potencialo turto. Gal ir turui valytoja - turiu tokia... ir namus užmiesti, kurių kiti angolietiai neturi. Bet visi galėtų kai ką turėti“.

Tačiau faktas lieka, kad po 12-kos nepriklausomybės metų daugumas angolietis beveik nieko neturi. Angolos pinigai beveik beverčiai. Nukritusios naftos kainos paliko krautuvis tuščias, išskyrus paprasčiausius kasdieniškes apyvokos dalykus, o Unita puolimai kaimuose suparalyžavo žemės ūkį.

Spaudos konferencijoje kalbėjo kitaip

Tačiau Dos Santos, nors su JAV kongreso delegacija optimistiškai kalbėjęs apie galimybes kubiečių išprašyti iš Angolos, kitaip kalbėjo spaudos konferencijoje, vykusiame tuoj po pasitarimo su delegatais.

Ten jis pareiškė, kad nors noris užvesti diplomatinis ryšius su JAV, jis neišprašys kubiečių iš krašto tol, kol Pietų Afrika tebevaldo baltųjų mažumą. „Joks pietinės Afrikos kraštas negali saugiai jaustis, kol egzistuoja apartheidas. Kol tebegresia apartheidas, tol turi pasilikti Kubos padaliniai“. Iš jo pasisakymų spaudos konferencijoje atrodė, kad Dos Santos linkęs mažinti, bet ne iš viso pašalinti kubiečių pagelbines pajėgas.

KALENDORIUS

Liepos 2 d.: Šv. Aristonas, Šv. Procesas ir Martijonas, Lengvenis, Monegunda, Žilvinas, Žilvinė.

Liepos 3 d.: Šv. Tomas apaštalas, Ata, Sunifa, Tautminas, Vaidila.

ORAS

Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:29. Temperatūra diena 81 l., naktį 60 l.

Iranė Teherano gatvėmis parodujamos Revoliucines gvardijos raketos bei kiti karo pabūklai.

Aleksandras Pakalniškis, Jr.
11 Sycamore Lane Westford, MA 01886

ALLEN TOWN DIECEZIOJE RUŠIAMASI LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJUI

Allentown diecezijos Lietuvių katalikų kunigų susivienijimas Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejų švęs sekmadienį, rugsėjo 13 d., Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Shenandoah miestelyje. Susirinkime, vyksiamas Šv. Jurgio parapijos saleje, visų toje diecezijoje esančių lietuvių parapijų klebonai ir po du parapijiečių atstovai iš kiekvienos buvo išrinkti tos šventės komiteto darbuotojai.

Šv. Mišios bus atnaušiamos JAV-bėse seniausios lietuvių parapijos Šv. Jurgio bažnyčioje, kurios klebonu yra kun. Robertas Potts. Šv. Mišios bus koncelebruojamos su vyskupu Thomas Welsh, o pamokslą sakys laisvajame pasaulyje esančių išeivių lietuvių vyskupas Paulius Baltakis. Giedos jungtinis visų parapijų choras, vadovaujamas Ritos Shevokaitės iš New Philadelphia.

Visi lietuviai ir Lietuvos draugai kviečiami 4 val. p.p. dalyvauti Mišiose. Po pamokslų vyks banketas Šv. Jurgio parapijos saleje. Šios didios šventės rengimo komiteto pirmininku yra Frackville miestelio Prisiškėlio parapijos kun. Geraldas Gobitas, Kunigų Susivienijimo pirmininkas.

AMSTERDAME PAMINĖTAS LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJUS

Amsterdame, NY, išsikūrusi Šv. Kazimiero lietuvių parapija birželio 6 d. šventė Lietuvos

krikščionybės 600 metų jubiliejų iškilmingomis šv. Mišiomis. Tą dieną 4:30 val. p.p. Amerikos lietuvių veteranų vėliavnešij vedama procesija žygiavo į bažnyčią. Procesijoje organizuotai dalyvavo dvyliką 4-tąjį Kolombo vyčių laipsnį užsitarnavę nariai, tautiniai drabužiais pasipuošę Lietuvos vyčių 100-tosios kuopos nariai, altoriaus tarnai, dvasiškiei, jų tarpe ir Albany diecezijos vyskupas Howard J. Hubbard.

Vyskupas Hubbard atnaušavo šv. Mišias; jam asistavo Albany miesto Šv. Jurgio lietuvių parapijos kun. Motiejus Cyvas ir Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Robertas Kestutis Balth (Balčys).

Bažnytinę šventę pravedė Vincentas Rossi. Šventės rengimo komiteto pirmininkas Juozas Shatas pasveikino šventiškai nusiteikusius parapijiečius. Irena Tice, Šv. Kazimiero parapijos Moterų komiteto pirmininkė bei parapijose įsikūrusios Lietuvos vyčių kuopos narė, aptarė istorinius įvykius, privedusius Lietuvą prie krikščionybės priėmimo. Mirga Bablin išryškino arkivyskupo Jurgio Matulaičio gyvenimo broūzus.

Aukojimo dovanas prie altoriaus nešė Lietuvos vytes Apolonia Žiaušienė, Bernice Avizaitė, Zonia Regina Kot ir ponija Eleonora Olechowski. Vargonininkas Jonas Nye ir Šv. Kazimiero parapijos choras giedojo ypatingoms šv. Mišioms pritaikytas giesmes. Komunijos metu buvo sugiedota „Šventas Kazimieras“ ir „Marija, Marija“.

Jubilėjaus rengimo komiteto

Amsterdam, N.Y., birželio 6 d. Šv. Kazimiero parapijos saleje vyksiamas priėmimas po Lietuvos Krikšto 600 metų jubilėjaus minėjimo. Iš k. „Vytiš“ redaktorė Bernice Avizaitė, Lietuvos Vyčių centro valdybos narė Apolonia Žiaušienė, iškilmingas šv. Mišias aukojęs Albany diecezijos vysk. Howard J. Hubbard, 100-sios kuopos sekretore Eleonora Olechowski ir Lietuvos vyčių centro valdybos narė Regina Kot.

garbės pirmininkas kun. Robertas K. Balth pamokslė iškele lietuvių ypatingą istoriškumą katalikų tikėjimui. Netgi komunistų stipriai tramdomi žmonės miniomis renkasi švęsti bažnytinės šventės. Jis taip pat apibūdino marijonų vienuolijos atnaujintojo, Vilniaus arkivyskupo Jurgio Matulaičio įvyksiančios beatifikacijos apeigas. Arkivyskupas, gimęs 1871-aisiais metais, 1926-taisiais lankėsi Amsterdame mieste ir čia pakrikštijo 218-ka parapijiečių. Amsterdame taip pat gyvena jo giminės – Louise (Matulaitytė) Kerbelienė su vaikais, Mirga Bablin ir Valentina bei Mykolas Kerbeliai ir jų šeimos.

Po komunijos parapijos patikėtiniams ir 100-tosios Lietuvos vyčių kuopos pirmininkas Antanas J. Radzevič ir Lietuvos vyčių Keturtojo laipsnio narė Sadie Karbočienė įteikė vyskupui Hubbard jubilėjaus medalioną ir Kučio knyga apie arkivyskupo Matulaičio gyvenimą. Vysk. Hubbard padėkojo visiems už ilgai neužmirštamą šventę.

Po šv. Mišių, parapijos saleje įvyko priėmimas. Sofija Olbie ir Elena Hugo rūpinosi užkandžiais. Meniškomis detalėmis rūpinosi Regina Kot, bažnyčios

puošimu – Gerard Drenzek, Apolonia Žiaušienė bei Vincencas Rossi; salės papuošimu – Nellie Liberienė ir Sadie Karbočienė, o išgarsinimu spaudoje – Genė Gobytė.

Gene Gobis
Vertė
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

CENTRO VALDYBOS POSĖDIS

Lietuvos vyčių Centro valdyba posėdžiavo Maspeth, N.Y., Persimainymo parapijos patalpose. Klebonas mons. Pranas Bulovas pasveikino dalyvius, Maspeth miesto vyčių kuopos pirmininkas Jonas Adomėnas buvo šio suvažiavimo globėjas. Kun. Antanas Jurgelaitis, Lietuvos vyčių Centro valdybos dvasios vadas, sukaltėjo atidaromąją maldą, kurioje gražiai išryškino Marijos metus. Visi vyčiai kviečiami švęsti šiuos Marijos metus ypatingomis pamaldomis Šiluvos Motinai Marijai.

Buvo pasitarta dėl 74-to Visuotinio Lietuvos vyčių suvažiavimo vyksiančio liepos 30-tą - rugpjūčio 1-mą dienomis Kansas City, KS.

Loretta Stukienė pranešė apie išvyką į Romą dalyvauti Lietuvos krikščionybės 600 metų

sukakties šventėje. Dr. Jokūbas Stukas yra igaliojas Lietuvos vyčių centro valdybos atstovauti organizacijai šios šventės rengimo komitete. Tikimasi, kad Romoje dalyvaus gausus būrys vyčių.

Lietuviškųjų reikalų komiteto pirmininkė Evelyn Oželis pranešė, kad lietuviai vadovaus Jungtinių Tautų savaitei Chicagoje.

Centro valdybos pirmininkas Pranas Petrauskas, atvykęs iš Syracuse, NY, pranešė dalyvavęs jubilėjaus šventėse Hartforde, CT, ir Newark, NJ. Jis taip pat dalyvavo Anthracite kuopos dešimties metų išikūrimo jubilėjaus šventėje ir įvairuose kituose renginiuose, atstovaudamas Lietuvos Vyčiams.

112-TOS KUOPOS VEIKLA

Gegužės 19 d. įvyksiamas kuopos susirinkime Šv. Gauto parapijos kunigas Tomas Kasputis kalbėjo apie galimybes aktyviau įsijungti į bažnytinę liturgiją, apie maldą kasdieniniame mūsų gyvenime ir mūsų asmeninius užsąngazavimus Dievui.

Birželio 16 d. įvyks paskutinysis šių veiklos metų susirinkimas, kuriame bus aptarta ateinančių metų veikla.

Naujosios valdybos rinkimai įvyks rugsėjo 15 d. Jei norite siūlyti kandidatus valdybon, kreipkitės į dabartinės valdybos narius.

Visuotinis Lietuvos vyčių suvažiavimas šiais metais įvyks liepos 30 - rugpjūčio 2 dienomis Kansas City mieste. Tikimės, kad suvažiutuų didelės vyčių skaičius iš mūsų apygardos, nes rytų pakraščio vyčiams bus kur kas sunkiau dalyvauti. Tačiau lėktuvų bilietų kainos priemonas – apie 50 ar 60 dolerių iš Midway arba O'Hare aerodromų. Atvykite!

Vertė
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

Pamokslas telefonu

Vienuolai dominikonai pasirūpino Chicagoje įsteigti telefoną, kuriuo paskambinus galima girdėti tai dienai skirtą pamokslą. Skambinti numeriu 366-1555.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirma trečiadienis, ketvirtadienis ir penktadienis.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8286
Valandos pagal susitarimą

SEKMINGAS MASINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Liūdnas masinių trėmimų pradžia iš Baltijos kraštų minėjimas šmet buvo iškilmingai atliktas, nes tuo pačiu metu Michigano Baltų komitetas minėjo 25 metų veiklos sukaktį. Arti 300 dalyvių pripildė K. ir S. Miškinių gražiai papuoštą salę. Minėjimą pradėjo Peter Muhlbeg. Invokaciją sukaltėjo estų liuteronų kun. dr. M. Soovik. JAV-ių himną giedojo R. Trala. Adv. K. Miškini pristatė pagrindinį kalbėtoją, komunistinės Rusijos pavergtą tautų draugą, 18 distrikto JAV Kongreso atstovą William S. Broomfield, kuris nepraleidžia progos išskirti Rusijos imperialistinius siekius ir daromą skriaudą jų pavergtoms tautoms. Jis ir šį kartą ides trėmimų minėjime priimta rezoliucija į „Congressional Records“.

Po trumpos pertraukos prof. dr. Johannes Tall, akompanuojant E. Kalkun, čelo, atliko J. S. Bach ir J. Tall kūrinius. Antras kalbėtojas BATUN pirmininkas dr. H. Ainsio išryškino pastangas ir klūtis informuoti

Jungtines Tautas apie Sovietų daromas skriaudas baltų tautoms.

Perskaičius Michigano gubernatoriaus, Detroito ir Southfield burmistrų proklamaciją, buvo priimta rezoliucija, kuri bus pasiūsta JAV prezidentui, užsienio reikalų ministeriui, JAV

KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

Michigano šiaurės nedideliame miestelyje gyvena vienišelis lietuvis kun. Juozas Klunonius, kuris daugiau negu dešimtį metų yra klebonu Šv. Antano parapijoje, Mackinaw City, Mich. Jau metai, kai

Senato ir Atstovų rūmų pirmininkams, senatoriams ir Kongreso atstovams iš Michigano valstijos. Minėjimas baigtas Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnais.

B. Brizgys

aukštai iškilęs lietuviškas kryžius puošia plačią apylinke ir visiems liudija apie kenčiančią Lietuvos Bažnyčią. Visi, kurie dalyvavo kryžiaus šventinime, iki šios dienos tebeatsimena kryžiaus įprasminimą dedikaciją ir jaudinančias šventinimo apeigas, kurias atliko to kryžiaus sumanytojas – iniciatorius kun. Juozas Klunonius. Vaziuodami į šiaurę, nepravažiukite neaplanke lietuviško kryžiaus! Šią vasarą per Žolines, šeštadienį, rugpjūčio 15 d., kun. Juozas Klunonius švęs savo kunigystės 40-ties metų sukaktį. Iškilmingos pamaldos 11 val. ryto Šv. Mišias giedos iš Detroito atvykęs Šv. Antano parapijos choras. Taip pat moterų kvartetas atliks programą jubilio pagerbimo metu.

Kun. Juozas Klunonius 1949 m. atvykęs į JAV apsisitojo Detroito ir čia daug laiko ir energijos pašventė naujųjų imigrantų įkurdinimui. yra sudaręs net kelis šimtus darbo ir buto garantijų. Naujiems ateiviams buvo įkūręs pereinamą prieglaudą iki jie susirado darbą ir butą; rūpinosi to bendrabučio išlaikymu. Nemanau, kad Detroito lietuviai visa tai pamiršo? Būtų labai gražu, kad šita garbinga sukaktis būtų atšvęsta su gausiu būriu lietuvių, ką Detroito ir apylinkių lietuviai tikrai gali padaryti, iš anksto planuodami aplankyti per Žolines jubiliatą kun. Juozą Klunonį ir lietuvišką kryžių Michigano šiaurėje.

S. Sližys

Dailios „Gabijos“ tunto sesės ir jų parduodamos lėšas Detroito Kaziuko mugėje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$80.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuniamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaittytojo adreso, gavus iš jo mokesči, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyso nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

TRUMPAI

— Skelbiamas rašinių konkursas tema „Kaip Lietuvos Vyčių organizacija padėjo man tapti geresniu kataliku“.

— Lietuvos Vyčių organizacija vėl tikisi sutelkti lešų vieno Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų tomo išleidimo darbui išlaidoms padengti. 69-tasis tų kronikų numeris, ką tik išėjęs

iš spaudos, buvo išleistas Lietuvos vyčių dėka.

— Lietuvos vyčių stipendijų komitetas šiuo metu priima prašymus norinčių stipendijas gauti.

— Lietuvos Vyčiai įteiks popiežiui Jonui Pauliui II gražų arkivyskupo Jurgio Matulaičio aliejinį portretą jo beatifikacijos bei Lietuvos krikšto 600 metų jubilėjaus minėjime Romoje.

Vertė
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukšt. numeris ofiso)
Priklauso Holy Cross ir Christ Iggonimams
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm. antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477

Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybe vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždarėta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 1 val popiet

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICIS — karūnelės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
e-9, antr. 12-e; penkt. 10-12; 1-e

DR. VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnostic, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarėta treč.

Dr. Tumasonia ofisa perėmė

T. RAMA, M.D.
Specialybe — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybe — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybe — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austini)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

AMERIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

Jau daugiau kaip du šimtus metų Amerika mini savo nepriklausomybės šventę. Buvusi koloninė valstybė iš imigrantų ir jų palikuonių pasidarė laisva ir demokratiška valstybe, nuolat taisiusia savo pagrindinį įstatymą – konstituciją, kuri šiemet taip pat švenčia du šimtus metų gyvavimo. Vadinami konstitucijos ir šio krašto nepriklausomybės tėvai ne visuomet vienodai suprato laisvę visiems žmonėms, nors pabrėžė, kad Dievas sukūrė visus žmones lygius. Dar reikėjo ilgą kovą tarpusavyje, reikėjo net civilinio karo, kad laisvė ir demokratija susirastų savo kelią ir tikrai būtų visiems vienoda. Nors ir dabar dar nėra ji lygi ir vienoda, bet pamažu ji tobulinama, taisoma, papildoma. Ne visuomet tik ji gera puse, kartais ir ji bloga, kai savo pačios valstybės piličių negerbia ir laisvę išnaudoja. Bet negalima sakyti, kad laisvė yra visiškai paneigta ar visuomet tik išnaudojama.

Kelias į laisvę ir demokratiją iš koloninės valstybės arba tik valstybės dalies buvo nelengvas. Jis buvo sunkus, nors prieš du šimtus metų jau daugumą sudarė tos pačios kilmės žmonės arba pasidavė tai kilmėi, tai yra anglosaksams, kurie valdė kaip koloniją ir pačioje kolonijoje buvo daugiausiai anglosaksų nusiteikimo žmonių. Net dabar primenama, kad anuo metu, kai išliko nesutarimas tarp metropolitinės ir koloninės valstybės, tarp valdovų ir valdomųjų, tie patys kovotojai, kaip visų kovų vadas George Washingtonas, dar Anglijos karaliui linkėjo sveikatos ir ilgo gyvenimo.

Nepriklausomybės kelias buvo sunkus, kai reikėjo kovoti prieš savuosius, nors ir išnaudotojus. Anglija, valdoma karaliu, ne visuomet tik išnaudojo savo kolonijas. Jas dažnai išnaudojo tie valdininkai, kurie kolonijose turėjo absoliučią galią, buvo ne tik užkariautojai, bet ir negailestingi teisėjai. Net Amerika jiems buvo tik pasipelnymo šaltinis.

Laisvė, demokratija, žmogaus gerbimas ir lygių įstatymų laikymas buvo suprantamas jau seniai, dar neturint nepriklausomybės. Bet tie dėsniškai tik per šimtmečius pasidarė vykdomais. Dar mūsų atmintyje yra buvusios kovos privačiuose subjektuose, tautos atstovų susirinkimuose, viešuosiose debatuose ir spaudoje. Lygios teisės buvo visiems, tik ne vergų palikuonims, nors jų senoliai ne patys emigravo į šį kontinentą. Emigrantų išsiskyrimas tautybėmis taip pat buvo didelė kliūtis sugyvenimui. Nereikia ir kalbėti apie religiją, kurios persekiojimo vengdami bėgo į naują pasaulį, bet čia kitus persekiojo iki nesuprantamo žiaurumo. Tik reikia atsiminti iš istorijos vadinamą „raganų medžioklę“, Marylando ar New Yorko valstijų įvykius, kad pamatytume, kokia neapykantą degė vieną prieš kitus, nors visi ieškojo laisvės, turtų ir geresnio pragyvenimo.

Tie pradiniai sunkumai ir sudarė tautos charakterį neigiamą prasmę. Kaimynas nepažįsta kaimyno ir nenori jam pagelbėti, kad nebūtų įvel-

tas į svetimus reikalus. Tas egoistiškumas buvo senuosiuose kraštuose, kai ten iškilo tautiniai ir religiniai ginčai. Tas persimetė į naują kraštą, tik dar didesniu inirtimu, vieni kitais nepasitikėjimo rodytu. Tai istorija, kurios nesigina Amerikos istorikai, nes ši tauta nėra susidariusi, kaip senosios tautos, palankių ar nepalankių sąlygų įtakoje, bet visiškai iš svetimo mišinio, kuriame prisimaišo gero ir blogo elemento.

Taip pat pozityvia prasme Amerika išaugo visai skirtinga tauta ir valstybė, skirtingų papročių ir tradicijų žmonės. Dosnumas, noras pagelbėti kitam, nors nepažįstamam ir nežinomam, yra Amerikos žmonių žymė. Tos žymės neturi ir negali įsigyti senosios tautos, turincios savus papročius ir savas tradicijas. Senosios tautos jau nuo seno turi savo pažiūras į žmogų – vieną laiko savą, o kita svetimu ir nepažįstamą.

Amerikos nepriklausomybės šventė primena amerikiečių, susidedančių iš įvairių tautų mišinio charakterį, veikiantį pozityviai ir negatyviai. Tai nėra kalta Amerika ar šis kontinentas. Iš šio kontinentą niekas nevyko jam padėti, bet iš jo pasipelninti. Tik trečia ar ketvirta karta pradėjo jaustis šio krašto natūralūs gyventojai, nori ne tik patys geriau pragyventi, bet kai kuo ir kai kada padėti kilti tautai, valstybei, kaimynystei, bent savo artimiesiems.

Mokslo siekimas čia yra vienas iš geriausių pasaulyje. Taip pat žymi yra pagalba tam mokslui siekti ir juo būti naudingam žmonijai. Išradimams ar atradimams sudaromos sąlygos. Taip pat naujieji žmonės turi savyje veržlumo, kuris juos verčia siekti ko nors naujino, kaip jų tėvai ar senoliai siekė naujų būdų geriau įsikurti ir įkurti savo šeimas.

Nepriklausomas gyvenimas per du šimtus metų turėjo svyravimų ir geresnę ar blogesnę pusę. Daugeliu atvejų tai priklausė nuo valdančiųjų ar tautos atstovų išmintingumo ir patriotizmo. Izoliacionizmas buvo ne kartą Amerikos ryškė, kuri daugiau plakė šio krašto žmones, negu senuosius kraštus, nuo kurių ji norėjo nusiskirti. Taip pat nenoras visuotinai padėti, kai iškilo kitų kraštų laisvės ir demokratijos klausimas, pakenkė labiau Amerikai, negu tiems kraštams, nuo kurių Amerikos valdžia nusikreipia. Tai tolimesnių atstumų bėgimas, kurio ji nenorėjo vykdyti iš tingumo, naivumo ar emigrantiško užsispyrimo.

Bet tai primena tik Amerikos istorikai, kai žiūri į praeitį ir lygina praities įvykius ir jų raidą, kenkiančią pačiai Amerikai ir amerikiečiams. Nepriklausomybės dėl to niekas negali žeminti. Amerika yra pavyzdys tautoms ir valstybėms, kuriose nėra laisvės, demokratijos, žmogui pagarbos ir noro padėti kitiems. Su blogiu čia kovojama, o gėris palai komas pačių žmonių, kurie prapatę padėti savo senosioms tėvynėms ir svetimiesiems žmonėms.

Pr. Gr.

LAUŽAMS BLĖSTANT

EDMUNDAS JAKAITIS

Užkurtas laužas neilgai degs, jei jis nebus prižiūrimas, kurstomas. Juo didesnė ugnis, juo labiau jaučiama šiluma. Juo didesnės liepsnos, juo daugiau šviesos. Kiekvieno laužo paskirtis – suteikti šilumą ir duoti šviesą. Neprižiūrimas laužas pats savaime silpnės ir neužmetus daugiau kuro, pasiliks tik žarijų krūva. Tos žarijos kurį laiką duos šilumą, bet šviesa bus nusilpus. Po kiek laiko beiliks tik pelenų krūva. Atsiradę vėjas išnešios ir pelenus. Išdegusioji žolė pasiliks tik žymė, kad kas nors turėjo laužą, kuris sildė, švietė. Laikas, lietus ir saulė atgaivins išdegusią vietą ir atsiradusi žalia gyvūnija panaikins bet kokias buvusio laužo žymes. Neginčijama tiesa.

Vargas ir sunkios gyvenimo sąlygos verčia žmogų ieškoti geresnio gyvenimo. Caro prispaustoje Lietuvoje gyvenimas nebuvo lengvas. Duonos užteko. Apsirengimo reikalavimai buvo minimalūs. Daugelis prispratę nešti vergijos jungą, pasidavę apatijai ir rūpinosi tik ta diena. Jeigu viena kita asmenybė ir sušvytėjo, kaip žiburėlis tamsioje, pilkosios masės nebuvo pastebėtas. Sunki 25 metų karo tarnyba ne vieną vertė ieškoti kelių į užmarį. Vargais negalais pasiekė jauni vyrai Ameriką, gūžėsi ir krūvą. Glaudžiai spiečiantis, savaime susidarė tautiniai telkiniai.

Laikai bėgant, atsirado reikalas turėti savo bažnyčias. Bažnyčių statymas ypač pasižymėjo dviasioje. Kiekviena plyta dvelkė sunkaus darbo prakaitu. Parapijų mokyklos buvo pirmosios liepsnelės kultūrinį laužą. Pasišventusių seselių vienuolių kurstoma ugnis suliepsnojo visu savo pilnumu. Išliepsnojusi ugnis rūpestingai prižiūrima atrodė degs per amžius.

Antrojo pasaulinio karo išdavijoje tūkstančiai lietuvių atsirado sugriautuos Vokietijos svetimšalių stovyklose. Besirūpinant naujojo atžalyno švietimu, pačiomis nedėkingiausiomis sąlygomis sužibo kultūrinės ugnelės. Jas žibėdė buvę mokytojai ir jiems talkininkavo Lietuvos išauklėti inteligentai. Savišvietos pradžia buvo neaiški. Daugelis prisidėjo prie tų kilnių darbų, norėdami praleisti laiką. Buvo tikėta, kad

iševija bus trumpa. Tuo tarp ugnis ruseno, bet neužsiliepsnojo.

Laikas bėgo, o sugrįžimo galimybės darėsi vis neaiškesnės. Rytojaus netikrumas, asmenybės pažeminimas prisegant dviejų raidžių pažymį, pavojus būti gražintam į tėvynę, kur laukė „didžiosios tėvynės“ išdaviko likimas – aplinkybės, kurios ne vieną vedė prie desperacijos. Prasidėjus emigracijai ir užjūrius, įžiebtos ugnelės emė viena po kitos blėsti. Atrodė, kad pasišventusių pastangos bus nuėjusios veltui.

Dievo paukštelio pirmieji žingsniai aukso šalyje nebuvo rožėmis kloti. Doleriai nesimėtė ant šaligatvių, nesimėtė jų ir medžiuos. Svetima kalba, kiti papročiai vertė naujuosius ateivus glaustis prie esamų parapijų. Senųjų tautiečių pagalba susiradę pastogę bei darbą, pajuto gyvenimo prasmę. Idėjų įgyvendinimas su naujais siekais jaudinančiai teikė naują energiją. Vienas po kito pradėjo švytėti užkurti laužai. Literatūrinės premijos, gausi spauda, opera, mokyklos, sekmingi vajai, kaip laužai įsikūrė liepsnojo. Berekėjo juos tik prižiūrėti. Atsidavusių savo tautos laui kurstytojų netrūko. Jaunoji karta augo, brenė lietuviškoje aplinkoje. Beliko džiugintis ir gėrėtis nuveiktais darbais, nokstanciais vaisiais.

Laikas nepastebimai daro savo. Gulant metų naštai ant pečių, kiekvienas pradėjo galvoti apie užtarnautą poilsį. Išsvajoti šilti kraštai pasidarė kiekvienam prieinami. Nereikėjo plaukti už jūrų marių atsidurti palmių pavėsyje. Kelų valandų skridimas žadėjo šilumą, saulutę, kuri buvo taip reta dirbtinai kasdieninį darbą.

Vienas, kitas, prieš išeinant į pensiją, sėdo lektuvan ir po dvejų, trijų valandų šluostė nuo kaktos prakaitą, nors buvo tik saulės vidury. Šilta tropikinė saulutė maloniai šildė senstancius kaulus, o mėlynas vanduo vilioje vilioje jame pasimaudyti. Vienas šuoilis ir visi žiemos šalčiai, sniego pūgos, ledėjantis lietus buvo užmiršti. Kelios dienos praėjo kaip sapne.

Išpūdžių paveiktas, apskrių nuosavybių vertelgų įkalbėtas,

žmogelis grįžo namo išdidžiai rankoje laikydamas užpirktos nuosavybės įrodymą. Na, ir prisidėjo lenktynės. Skrido lektuvais, važiavo automobiliais. Visi skubėjo, norėdami būti prašmatnesniais už kitus. Įsikarščiavę pirmūnai negalėjo sulaukti tos dienos, kada galės pasakyti sudiev. Koks buvo džiaugsmas, kada atėjo toji diena. Vieniems atsišveikinimas, kitiems išleistuvės. Vietoj „Sudiev“ girdėjosi „iki pasimatymo“.

Golfas, žuvinimas, pliažas – kasdieniniai be saiko malonumai. Nenutrūkstamas susirašinėjimas dar labiau dilgino pasilikusius. Taip praėjo metai, kiti, nepastebint neįprasto karščio ir varginančios drėgmės. Pergventi suėjimai, kultūriniai subūvimai, pasirodymai scenoje, jaunųjų pokštai pradėjo pasamoningai atgimti. Atsirado tūstuma. Jai sumažinti, prasidėjo tikri naujų narių vajai. Kiekviena grupė gyrė savo vietovę. Kiti net iš nieko žadėjo padaryti telkinį, kuris gamtos atžilgiu atstos paliktą tėvynę. Ir taip emė kurtis naujos kolonijos, klubai. Išsimėtė, besimaišą tarp bendraamžių kitataučių.

Prieš 5 metus buvau sustojęs vienoj kolonijoje, kuri didžiausios narių skaičiumi bei savo veikla. Telkinys tikrai gražiai įsikūręs. Mūrinis pastatas, automobiliams pastatyti kiemas, didelė salė, šviri virtuvė, na, ir, žinoma, baras. Visur švara ir tvarka.

Buvo sekmadienis, kada duodami pietūs. Didžioji dalis dar nebuvo suvažiuosius iš bažnyčios, tai laiko sutrumpinimui užsakau į barą. Bet prie jo prieti nepasisekė. Naujieji pensininkai užgulę barą, politikavo, gincijosi ir savo argumentų patvirtinimui trankė kumščiais barą, kad net stikluokai šokinėjo. Pro riebius ir paraudusius sprandus negalėjau matyti ką jie gėrė, bet pamatymo žinojau, nes dažnai girdėjosi: „Ei, bartender, du vokiško alaus, prašau“ arba „Scotch ant ledu, be vandens“.

Nepavykus prasiskverbti prie baro, likau be alaus, kuris būtų taip pritkęs prie skaniai pagaminto valgio. Po pietų padėtis

buvo dar blogesnė. Tie patys veidai buvo dar daugiau paraudę, balsai dar garsesni, o sprandai blizgėjo nuo prakaito. Saleje pasigirdo akordeono garsai. Tranki polka, trankiai buvo ir šokama. Nors šokėjų šnariai ir buvo kiek aprūdiję, bet dar sklandžiai lankstėsi. Pergventi savitagių susirinkimais, posedžiais, paskaitos, parodos, šeštadieninės mokyklos buvo užmiršti. Ir kam tai prisiminti? Pasilikęs kadras buvo patikimas. Senoj parapijoj jų užkurta ugnis degė, liepsnojo. Iš gaunamos spaudos buvo matyti, kad nebuvo reikalo rūpintis.

Laikas slenka, metai bėga. Daug kas vyksta ne taip, kaip buvo planuota, numatyta. Kadai tirstai lietuvių apgyventos apylinkės skystėja. Parapijus nyksta. Viena po kitos šeštadieninė mokykla uždaro. Entuziazmas mažėja. Rečiau berepuzuoja ansambliai. Rečiau begirdimas radijo bangomis lietuviškais žodis. Spauda merdėja. Uždegti laužai, negaudami kuro, menkėja.

Pasigendami nesamoningai apeidę savo darbo barus kultūrininkai, pedagogai, jaunimo auklėtojai. Pasigendamas jų patyrimas, autoritetas. Prieauglis vieną kartą atsiskyres nuo savo spiečiaus, nesugrįžtamai dingsta.

Yra žarijos, karštos, raudonos. Nėra kam užmesti malkų, kad laužas liepsnotų.

Praėjo 5 metai ir vėl esu tame pačiame klube. Pastatas nepasikeitęs. Viduj nieko naujo. Keletas žmogystų sėdinėja prie stalų, laukdami pietų. Pasuku į barą. Už baro pilytytojas, mažes nepastebėjęs, naujai pergvena su dviem klausytojais savo karo nuotykius. Garsiai nusikosėjęs, atkreipiu jo dėmesį. Gavęs stiklą alaus, nusinešu prie stalo. Pasitaiko atsistėti prieš dvi moteris, kurios spėju yra našlės, nes per visus pietus išbuvo vienos, be vyrų. Susipažįstame. Po klausimų iš kokio krašto kilęs, kokioj stovykloj Vokietijoje buvau, kada į Ameriką atvykau ir panašiai išardytam, priėjo ir mano eilė.

Klausimas po klausimo aiškėja pirmųjų pensininkų nuotaikos. Pasirodo, kad golfas yra nusibodęs, meškeriojimo noras yra praėjęs, o apie pliažą nesinori nė pagalvoti. Pati galvosena yra pakitusi. Sudaryti chorai, vaidintojų gru-

pės darosi lyg savęs apgaulinėjimas. Matant apie save tik raukšlėtus veidus, neigiamai veikia. Įkyri saulė šutina ne tik kūną, bet ir smegenis. Viena išėjus belieka – sėdėti oro vėsinamuose namuose. Vienai kalbant, antroji visą laiką galvos linktelėjimu pritaria.

Pietums pasibaigus, einu į barą, tikėdamas daugiau išgirsti apie klubo veiklą, nuotaikas, planus. Tas pats pilytytojas, bet kiti klausytojai. Šį kartą klausytojų skaičius pakilęs iki 3. Prisedu prie vienišo žmogėno, vildamasis gauti daugiau pasisakymų mano rūpimu klausimu. J mano klausimą, kodėl šiandien tiek mažai žmonių, mano nustebimui, atsakymas buvo: „I don't speak your language“. Veliu pasirodė, kad svečias iš kaimynystės ir jauties laimingas galįs netrukdomai išlenkti stikluoką, kita.

Kurie neskubėjo apleisti savo susukto lizdo, patys įsitikino, kad ten gera, kur mūsų nėra. Suprato, kad, laikantis krūvoje, mūsų tautinis išsilaukymas priklausys nuo mūsų pačių. Pasilikus arčiau lietuvių centru pensininkų gyvenimas įgauna naują prasmę. Tautietis palaikąs užkurtą ugnį – nepašalinomas bendruomenės narys. Nuo jo priklauso prieauglio vairavimas lietuviybės keliu. Belieka tik prižiūrėti besikūrenančią ugnį.

Aną dieną sutikau seniai matytą prietelį, kuris, būdamas 3 metus pensijoje, maloniai dalinosi su manim savo įspūdziais. Mano paklaustas, kaip patinka pensininko gyvenimas, gviai atsakė: „Brolyti, pergventu gražiausią savo gyvenimo laikotarpį. Neberūpi darbas. Nebeįaudina iškrėtes sniegas. Su užuojautu stebiu pro langą klumpuojančius per sniegą praeivius. Įsivaizduoju padrikusiai judančių automobilių vairuotojų savijautą. Šiltas namas, pripildytas šaldytuvais maisto produktais, ko daugiau bereikia. Laiskanešius atneša laiskus, laikraščius. Yra laiko skaityti, netruksta ir rašyti. Viena savaitgaliu esu susirinkimo dalyvis, kita – pasvenčių klubo remonto darbas. Laikas bėga, o norisi visur būti, visur prisidėti.

Nesitikėjime kitų pagalbos. Būkime patys atdeig kalviais. Ugnis yra karšta, neleiskime jai užgesti. Iš patyrimo žinome, kaip sunku atkurti užgesusį laužą. Tėvynė laukia mūsų išsilaukimo, ne merdėjimo.

LAISVĖS METAMS ARTĖJANT

1914-1918 metų akimirkos

Juozas Rudzevičius

Pirmojo Pasaulinio Karo Dienos

Tą neužmirštamą 1914 m. vasaros sekmadienio pavakarę nuo Lankeliškių vedančiu keliu prie sodybos artėjo būrelis dainuojančio jaunimo: „Eina garsas nuo rubežiaus, žirgus reiks balnoti...“. Daina pasiekus sodybas, Bartininkų vieškelio medžius, grįžtančiais aidais gūždžiai kartojosi: „Eina garsas...Eina garsas...“. Ir ne veltui. Apie ateinantį karą dar garsiau kalbėjo paprūsėje gyvenančios žmonės. Ne į rytus, kur saulė teka, gyventojai žiūrėjo, nuo vakarų – paprūsės – Mažosios Lietuvos pasienio nedrįso nukreipti akių. Kar karui neprisidėjus, nuo Kalvarijos, Suvalkų rusų kariai laukais kokių 5-ių žingsnių tankumu neišmatuojamomis vilnimis jau link Prūsų plūdo. Virš jų galvų žvilgantys durtuvai žmoneis raguotomis dvasiomis vaidenosi, nedavė ramybės nė naktimis.

Užplūstančios kariuomenės išgąsdinti paprūsės paukščiai, nei jaunikių iš lizdų neišvedė, anksčiau nei kada, kį kdami ir pietvakarius skubėjo. Tik didieji juodvarniai nuo dirvų pakilę, garsiai krankdami į Prūsų šalį atsiskų žiūrėjo ir laukė kažko.

Nuo rugpjūčio pradžios parubežėje žiaurūs mūšiai nesiliovė, ne vakarinės žaros per naktis švietė, liepsnojo degančios sodybos. Iš paprūsės apsikrovę gėrybėmis, gyvuliais vedini ir mūsų sodybą atskubėjo seneliai, dedės ir tetėnos šeimos. Sudėtinėje šeimynoje buvo

keturių motinų bene 14 vaikų, jų tėvai, motinos ir seneliai. Erdvioje troboje, klėtyje vietos užteko visiems, o motinos viena už kitos vis skaniau parengė maistą. Ir cukrų ne svareliais pirkto, gero kumelio galvos didumo piramidėmis vežė į sodybą. Tai patiko mums visiems, o vaikiško gyvenimo džiaugsmo, juoko, kartkartinio verkšlenimo, pramuštų nosių, krykštavimų nei kimas, nei sodas tiek negirdėjo niekada. Čia ratelį ritinome, šunelį lazdelėmis varinėjome, gaideliais kirtomės. Susėdę, klausinėjome, kur žiedas, kada duodami bindžiką ejome, o nenorėję „mušti gaut“, greitai bėgome gušputelėje tarp vaikų neregelio akių grabinėjome, nuo skiniuko skambėjo visi pašaliai.

Į klauoną įpuolė turėjome valia. Nuo triukšmo, šūkavimų, siautimo, kuone trobų stogai kilnojosi iš džiaugsmo. Tai vėl žole apaugusio rūsio sampilais visom keturiom repliodami lipome į rūsio viršūnę. Nuslydę, kitiems juokiantis ir patys kūliais risdamiesi, kvatojome. Kai į viršų koks užkopęs „Aš karalius!“ šaukė, kiti pagauti kovos ūpo, pasijutę karžygiais, jau išvaizduojamos tikros pilies pylimais replioti skubėjo, tik veikiau ritosi žemyn. Atsivėpė vėl į pilies viršūnę kopėme, skubėjome nugalėti negerą karalių. Viršuje 2 ar 3 už karaliaus sostą susistumdę, dažnai visi nusivertę žemyn, tai koks ir mažųjų pasiekęs viršūnę „Aš karalius!“ garsinosi. Visi nudžiugę, nusirite nuo sampilų, juokdamiesi raičiomės žolėje, kai anas mažutis rėkė visa gerkle: „Aš karalius!“ Nė vienas vyresniųjų prieš mažesni brolį, pusbrolių nė dėl karaliaus sosto kovoti negalėjo, tik neleido širdis.

Čia pat laukais plūsdama kviečių pjūtis bėgo. Aplink barą kertamoji mašina važiuo, didžiuliais sparnais nukertamų kviečių pluoštus guldė ant stalo, pūndus žerė žemyn. Dirbantieji rišo pedus, paugesnieji vaikai vilko juos per statomų rikių. Visuotinio sujudimo pagauti ir mes, mažesnieji vaikai, siautėme.

aplinkui bėgiojome, kėlėme džiaugsmą. Ir visai neįautėme, kai aštrūs raženiniai mūsų basas kojas raizė kruvinai. O kai į laukus atneštus priespiečius, pavakarius prie suaugusių prisėdė kartu valgėme, išsėjomės, tada toluomoje ir savo šviesias jaunų vyrų dienas jau kuone matėme ateinančias.

Paugesnieji jau dabar gretinosi prie vyrų, prie namų ruošos, pagelbinių lauko darbų išsiprašė. O kai jie arkliais ir ganyklas, iš ganyklų lenktyniaudami lėkė zovada, ir mažesnieji krykštaudami, mosuodami rankomis bėgome iš paskos. Priilse, lauko kelelių pašalėse išvirtę kvatojomės, gal vien deito, kad taip gera buvo vaikui būti.

Dabar nė kiek nenustebau, kai mano pusseserė A. Margevičienė, anomis dienomis stambaus vienkiemio vienturtė dukrelė augusi, po 73 metų man apie anas vaikystės dienas rašė: „Manau ir pats prisimeni anas dienas, nes vaikams didelis bėgimas, kai daug draugu turi“. Ir pagailo man anų prabėgusių šviesių dienų, pagailo ir pusseserės, kad jos jaunutes dienas praslinko be vaikiško džiaugsmo, o ji savo nedalios negalėjo užmiršti iki dabar.

Tai visai ne dyvai, kad nei man, nei kitiems vaikams savo dienomis besidžiaugiantiems, visai nerūpėjo, kai per Lietuvą puolusi ir Rytprūsius įsiveržusi 1 rusų armija jau ir Prūsų Gumbinė bene buvo pasiekusi, kol neišsigaudo. Sužinojusi, kad prie Mozūrų ežerų, kur prieš 500 metų Vytautas Didysis sutriuškino kryžiuočių galybę, dabar jau buvo sunaikinta rusų 2 armija, tai 1 armija ne tiek mušama, kiek baimės genama, atbėgo į Lietuvą, kai čia ūkininkai jau rengė sekla rugių sėjai. Rusus iki Marijampolės atlydėje lengvi vokiečiai daliniai, čia pasišvaistė, niekam blogo žodžio nepasakė, nebent koki gyvuli nugriebę, už kokių 3 savaitių pasitraukė.

(Bus daugiau)

Kas atneša kentėjimus artimui, daro pats sau bloga. Kas padeda kitiems, padeda pats sau.

L. Tolstoj

Visos aistros yra geros, kada žmogus yra jų viešpats, ir visos yra blogos, kada žmogus tampa jų vergu.

J.J. Rousseau

VOKIEČIŲ ADMINISTRACINĖ NETVARKA PABALTIJYJE

Iš vokiečių kalbos vertė ir spaudai paruošė
BRONIUS NEMICKAS

Vokietijos Reicho ministerijos užimtųjų Rytų kraštams (ministerio biuro) vienoje bylų, vardu „Mobilisierungsmassnahmen in Litauen“, rasti dviejų įdomių telegramų nuorašai, patvirtinti Rosenbergo asmeninio referento dr. Marquart'o parašu; viena telegrama Rygoje rezidavusio buvusio Pabaltijo valstybių vokiečių okupacinio valdovo Reicho komisaro Heinrich Lohse's, o antroji — Užimtųjų Rytų kraštų Reicho ministerio Alfredo Rosenbergo. Abi telegramos yra tos pačios datos (1944 m. kovo 25 d.), adresuotos tam pačiam asmeniui (vokiečių nacionalistų partijos kanceliarijos viršininkui Martin Bormann'ui) ir abi iškelia tą patį reikalą, būtent: vokiečių administracinę netvarą Pabaltijyje. Abu telegramų autoriai, nėra abejonės, tarp savęs iš anksto susitarę, praše Bormann'ą paveikti Hitlerį, kad užimtųjų Rytų kraštų pagrindinė politinė valdžia būtų sutelkiama Rosenbergo rankose, tuo būdu siekiamai apkarpyti jo varžovo Heinrich Himmler'io vis didėjančią galią persvarą užimtuosiuose Rytų kraštuose.

Rosenberg'o-Himmler'io varžybų šaknys glūdėje jau pačioje vokiečių nacionalsocialistų partijos sąrangoje, kurioje buvo akivaizdžiai išpavidalę rudmarškiniai (SA) ir juodmarškiniai (SS). Pirmųjų priešakyje buvo Rudolf Hess ir antroji — Heinrich Himmler. Hes'ui 1941 m. išskridus į Angliją, jo vaidmuo rudmarškinuose atiteko Rosenbergo'ui. Taigi iš tikrųjų, čia būta ne tik dviejų asmenų (Rosenberg'o ir Himmler'io), bet ir nacių dviejų „frakcijų“ (SA ir SS) varžybų, kuriose Rosenberga rėmė rudmarškiniai (kaip Lohse, Renteln ir kiti gauleiteriai), o Himmler'į — juodmarškiniai (įvairių laipsnių esesininkai).

Todėl spėtina, kad čia skelbiamųjų telegramų autoriams rūpėjo ne tik išbrišti iš vokiečių okupacinės valdžios Pabaltijyje sudarytosios administracinės netvarkos, bet ir stiprinti rudmarškinų nacių politinę galią.

Telegramos nuorašas
Schleswig-Holstein
Gauleiteris
Telegr. Nr. 183
1944 m. kovo 25 d.
10:20 val.

Reichsleiteriui partiečiui Bormann'ui, **Fuehrerio vyriausiasis štabas.**

Liečia: 1944 m. kovo 24 d. telegrama.
Pagarbusis partietis Bormann'ai!

Iš generolo feldmaršalo Keitel telegramos patyriau apie Fuehrerio isakymą, liečiantį mobilizaciją Estijoje; nežinūrint ūkinį reikalą, visomis priemonėmis tenka remti SS kariuomenės verbavimą. Apie Latvijoje numatomą dar 10.000 vyrų verbavimą, be 1943 m. lapkričio 16 d. pas Fuehrerį nustatytųjų 20.000, patyriau tik iš obergruppenfuehrerio Jecckeln, kuris rėmėsi atitinkamu, bet man nežinomu, reichsfuehrerio SS isakymu. Tik man sausio 1 d. telegrama jį paklausus, tatau buvo patvirtinta; vasario 8 d. raštu paprašiau reichsfuehrerį ateityje, per kitus šaukimus, mane laiku įjungti.

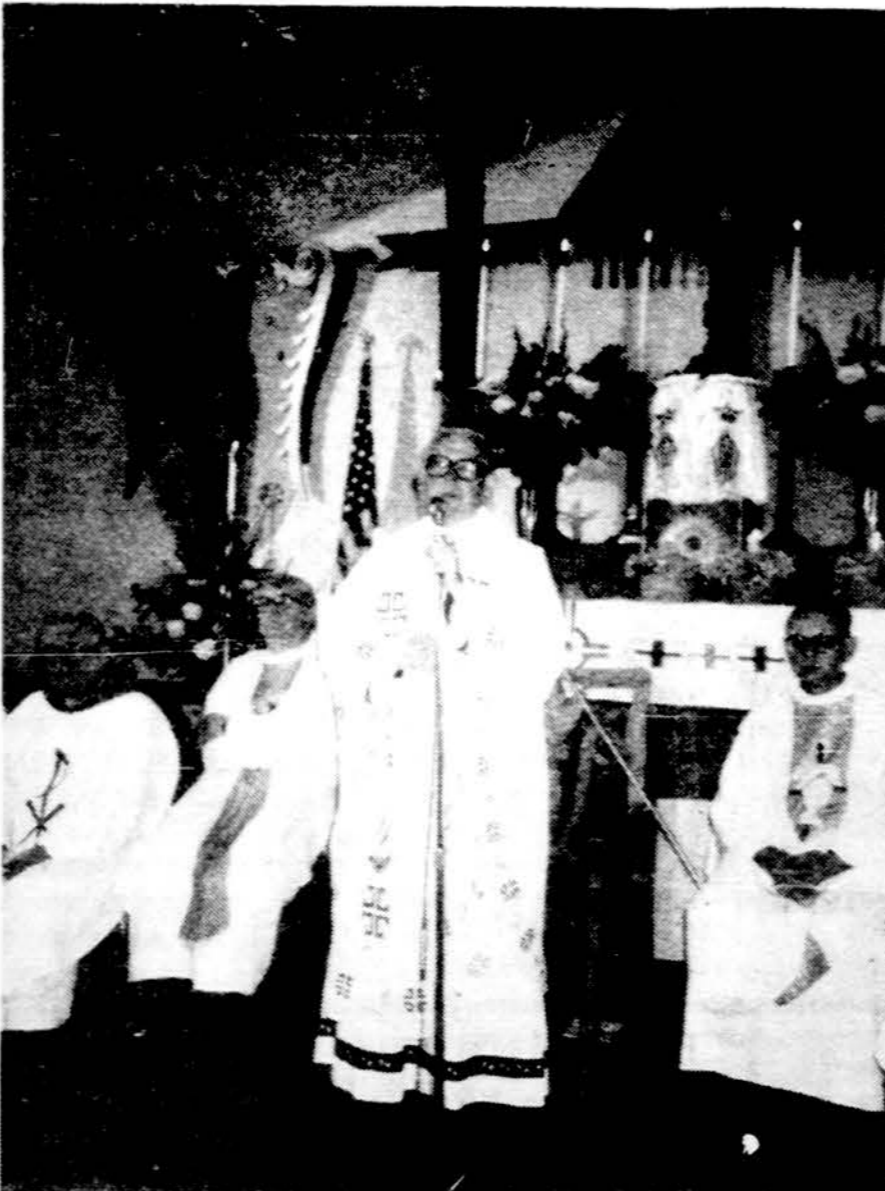
Ir apie Lietuvą, gaila, sužinojau vėl per man pavaldų aukštesnį SS ir policijos vadą, kad man telefonu buvo perduoti reichsfuehrerio SS isakymai, liečiant kovos pagalbininkų, aviacijos pagalbininkų ir kt. šaukimus. Nei iš Rytų ministerijos, nei iš reichsfuehrerio ligi šiol negavau jokio nurodymo ar pranešimo nei žodžiu, nei raštu; 50.000 vyrų pašaukimą kovos pagalbininkais šiaurinei armijai galėjau vėliau aptarti su Reicho ministru Rosenbergu ir reichsfuehreriu Muenchene vasario 24 d. Bet po šio pasitarimo vėl tokiu pat būdu pareikalauta dar 30.000 lietuvių aviacijai, 18.500 vyrų — visų pirma divizijai ir dar jaunuolių priešlėktuvinės apsaugos pagalbininkais į Reichą. Tik dabar paskambino man generalinis darbas įkinkymo įgaliotinis (GBA), kad generolas feldmaršalas Keitel iš jo reikalauja 40.000 lietuvių laivynui. Be to, dar tebėra generalinio darbas įkinkymo įgaliotinis reikalavimas 100.000 darbo jėgos Reichui. Nėra jokio nurodymo, kuris (žmonių) iš Lietuvos reikalavimas turi pirmenybę. Kai Sauckel'is pagrįstai laiko, kad visų pirma jam turi būti pristatyta 100.000 jo iš ministerijos tvarkingai pareikalautų žmonių, tai SS reikalauja sau pirmenybės. Dėl sunkių politinių santykių Lietuvoje tenka bažmintis, kad šis kontroliuoti negalimas kišimasis į aukščiausios suvereninės valdžios uždavinius galų gale veda į nesėkmę, ne nežinūrint j tai, jog tokiais metodais negalima išlaikyti tvarkingo administravimo. Tuo tarpu generolas pulkininkas Model pranešė, kad dabar jau reikia tik 20.000 kovos pagalbininkų. Jis šiomis dienomis be mano žinios turėjo atitinkamus pasitarimus su lietuvių atstovais. Turiu konstatuoti, kad aš, kaip atsakingas suverenumo nešiotojas, dėl visų šių reikalavimų negavau atitinkamų nurodymų nei žodžiu, nei raštu, ir daug įstaigų ne tik reikalavimus statė, bet ir tarėsi (civilinės, SS ir policijos, pagaliau ir karinės įstaigos) be mano žinios su vietiniais atstovais. Todėl norėčiau Tamsta labai prašyti Fuehrerio sprendimo, kad visų karinių ir civilinių įstaigų reikalavimams iš Rytų būtų privalus tarnybinis kelias. Patirtis parodė, jog klaidinga tvirtinti, kad instancijų kelias būtų per sunkus.

Heil Hitler!
Jūsų Lohse
Schleswig-Holstein Gauleiteris Rytų Krašto Reicho komisaras Lohse

Telegrama 1944 m. kovo 25 d.
Partijos kanceliarijos viršininkui reichsleiteriui Martin Bormann'ui, **Muenchen.**
Pagarbusis partietis Bormann'ai!
Gavau Jūsų telegramą su Fuehrerio isakymu, kad reichsfuehreris SS pravestų Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje visas mobilizacijas. Rysium su tuo turiu pastebėti, kad Rytuose bendrai yra negalimas politinis vadovavimas, jei Fuehrerio atskirai duotieji isakymai, nesilaikant tarnybinio kelio, persiunčiami tiesiog atitinkamoms įstaigoms. Tokiu būdu neįmanoma permatyti visos būklės. Įvairių generalinių įgaliotinių (policijos, darbas įkinkymo, kariuomenės ir kt.) maišatis jau sukūrė neapataisomą padėtį, ir netikrumas vis dar didėja, kai nesilaikoma isakymų davimo būdo, kuris yra galimas tik vienas ir vienintelis. Visos savakraštės administracijos yra pavaldžios generaliniams komisarams, Reicho komisarui ir Reicho Rytų ministeriui. Savo dekretams ir po-

Heil Hitler!
gez. Rosenberg

Nuorašai:
1. Gauleiteriui dr. Meyer
2. Obergruppenfuehreriui Berger
3. Senatoriui von Allwoerden žinoti.
1944 kovo 25 d.
Parašas
(Dr. Marquart).
(Šaltinis: National Archives microcopy No. T-454, roll 104).

Prel. J. Kučingis Sv. Kazimiero par. bažnyčioje Los Angeles savo kunigystės jubiliejuje dėkoja kunigams ir dalyviams. Iš kairės: kun. K. Bučmys, OFM, sakes pamokslas, klebonas kun. A. Olsauskas ir kun. A. Valiuška.

Telegr. NR. 187
1944 m. kovo 25 d.
12:35 val.

Prierašas prie šios dienos telegramos Nr. 183.

Ponui Reichsleiteriui Rosenbergui, **Berlynas**

Siuo persiunčiu šiandieną reichsleiteriui Bormann'ui išsiustosios telegramos nuorašą maloniam dėmesiu.

Heil Hitler!
Lohse

Nuorašai:
1. Gauleiteriui dr. Meyer
2. Obergruppenfuehreriui Berger
3. Senatoriui von Allwoerden žinoti.

1944 m. kovo 25 d.
Parašas
(Dr. Marquart)

Telegrama 1944 m. kovo 25 d.
Partijos kanceliarijos viršininkui reichsleiteriui Martin Bormann'ui, **Muenchen.**

Pagarbusis partietis Bormann'ai!

Gavau Jūsų telegramą su Fuehrerio isakymu, kad reichsfuehreris SS pravestų Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje visas mobilizacijas. Rysium su tuo turiu pastebėti, kad Rytuose bendrai yra negalimas politinis vadovavimas, jei Fuehrerio atskirai duotieji isakymai, nesilaikant tarnybinio kelio, persiunčiami tiesiog atitinkamoms įstaigoms. Tokiu būdu neįmanoma permatyti visos būklės. Įvairių generalinių įgaliotinių (policijos, darbas įkinkymo, kariuomenės ir kt.) maišatis jau sukūrė neapataisomą padėtį, ir netikrumas vis dar didėja, kai nesilaikoma isakymų davimo būdo, kuris yra galimas tik vienas ir vienintelis. Visos savakraštės administracijos yra pavaldžios generaliniams komisarams, Reicho komisarui ir Reicho Rytų ministeriui. Savo dekretams ir po-

Heil Hitler!
Jūsų Lohse
Schleswig-Holstein Gauleiteris Rytų Krašto Reicho komisaras Lohse

Heil Hitler!
gez. Rosenberg

Nuorašai:
1. Gauleiteriui dr. Meyer
2. Obergruppenfuehreriui Berger
3. Senatoriui von Allwoerden žinoti.
1944 kovo 25 d.
Parašas
(Dr. Marquart).
(Šaltinis: National Archives microcopy No. T-454, roll 104).

Vlisko valdybos pirm. dr. K. Bobelis daro pranešimą Liet. Tautiniuose namuose birželio 26 d. Šalia — P. Narutis ir J. Jurkūnas.
Nuotr. Ed. Šulaičio

SENOS IDĖJOS NEMIRŠTA

1888 metais Amerikos rinkoje pasirodė 4 prie 7 colių didumo juoda dėžutė. Tai buvo George Eastman (Kodak kompanijos steigėjas) išradimas, pritaikytas masių naudojimui. Dėžutė buvo mažo formato foto aparatas, užtaisytas filmu, kurio užteko visam šimtui nuotraukų. Naujenybė, nekomplikuotas naudojimas ir mestas šūkis: „Jūs spaudžiat mygtuką, visa kita mes atlikime!“ susilaukė nepaprastą pasisekimą. Nors kaina ir nebuvo žema, bet kaip naujenybė, greitai populiarėjo. 25 dolerių pirkiny susidėjo iš aparato, dirželio ir odinio futliaro (maždaug 290 dolerių šios dienos pinigais). Į kainą įėjo ir 100 nuotraukų išaiškinimas. Pabaigus filmą, bereikėjo visą aparatą pasiūsti į kompaniją nuotraukų aiškinimui. Norint būti pasiruošusiam kitam šimtui nuotraukų, reikėjo pridėti 10 dol., kas automatiškai reikė filmas su apmokėtu aiškinimu.

Šimtmečiui praėjus, rinkoje pasirodė naujausias Kodak kompanijos gaminy — FLING aparatas. Savo išmieromis 3 1/2 x 1 3/8 x 1 1/4 colių naujoji fotografavimo priemonė yra daugiau panaši į filmo dėžutę, negu į foto aparatą. Tačiau įmontuotas objektyvas su vaizdoiškiu ir mechanizmas filmui apšviesti ir jį pavartyti, atstieka savo tikslą: daryti fotografines nuotraukas. Prietaisais yra užtaisyta VR — G 200 Kodak 24 nuotraukų aukščiausios kokybės filmu. Užbaigus filmą, visas aparatas yra paliekamas bet kokio foto laboratorijoje aiškinimui. Aparato užtaisymas nauju filmu nėra galimas. Negalint pakartotinai naudoti, aparato kevalas su objektyvu ir visu mechanizmu padeda ir laboratorijos šiukšlių dėžę. Pritrūkus filmui, perkamas kitas „aparatas“. Gamintojui nustatyta kaina — 6.95 dol. Žinant, kad tokio dydžio filmo kaina yra 4.09 dol., tai aparatūros vertė belieka 2.86 dol.

Naujoji nuotraukų darymo priemonė yra ribota. Kaip prieš 100 metų, taip ir dabar, patenkinami rezultatai gausis, esant tik geram orui. Skirtumas — anais laikais buvo pasitenkinama balta — juoda nuotraukomis, šiandien — albumai yra papildomi spalvotais vaizdais.

Naujieji „aparatai“ bus pardavinėjami turistų lankomose vietose. Juos rasime suvenyrų krautuvėlose, smulkmenų prekyvietėse bei gaitinųjų gerimų užgoje. Kodak nori pardavinėti tinklą taip išplėsti, kad kiekviename žingsnyje būtų galimybė įsigyti parankią priemonę užfiksuoti ypatingą vietovę ar nelaimingą atsitikimą susidėjus aplinkybės. Pardavimo kainos priklausys nuo prekybininkų konkurencijos ir jos svyrus.
Edm. Jakaitis

ČESLOVO GRINCEVIČIAUS VIDUDIENIO VARPAI

pasakojimų ir pasakų knyga
Apie šią knygą daugelio romanų ir novelių laureatas Jurgis Gliuda „Laiškuose lietuviams“ tarp kitko rašo: „Dešimt rinktinės pasakojimų rodo įvairias epochas, turi buities skonį pasakos žanre... Autorius yra intensyviau įspūdiu medijoms — toks gi tai gero beletristo darbo motodas!.. Plonoji (120 puslapių) „Vidudienio varpų“ rinktinė yra drūta ir aptekusi pasakojimo menu“.

Knyga išleido Lietuvos knygos klubas. Kaina su persiuntimu 7 dol. Illinois gyventojai moka \$7.50.
Rašyti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

1944 kovo 25 d.
Parašas
(Dr. Marquart).
(Šaltinis: National Archives microcopy No. T-454, roll 104).

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Reikalinga NAMŲ RUOŠAI DARBININKĖS
Pilnam ir dalinam laikui.
Atsineškite dokumentą, kad galėtumėt įrodyti teisę dirbti. Atvykite asmeniškai

RED ROOF INN
22 W. ALGONQUIN RD.
ARLINGTON HEIGHTS, IL

FOR SALE

Pigiai parduodu
ORO VĖSINTUVĄ
32000 BTU — geram stovyje.
Skambinti
476-7464

REAL ESTATE

ATIDARI APŽIŪRĖJIMUI
sekmadienį 1 - 4 v. p.p.

6305 S. Nashville — Liuksus 2 mieg. kamb. kondo. nauja 2 1/2 prausykla; ažuolini kabinetai; 5 namų apyv. daiktai; gazo šiluma ir centralinis vėsinimas; balkonas; bute skalbykla, pasidėjimui skiepe kamb. Puiki vieta — tikai 1 blokas į Jewel, vaistinė, daktarą, banką, restoraną ir kepyklą. CTA sustoja priekyje. Patogus ir elegantiškas. Paskubėkite pamatyti.

3755 W. 68 Pl. — 4 mieg. mūrinis 30 m. senumo 2 1/4 vonios. Didelis šeimos kamb. su židiniu ir puikiai įrengtas rūšys. Centr. oro vėsinimas. 2 maš. garažas su atidarymu. Nauji kilimai. Didelis kiemas. Puikus pirkiny dideli šeimai mėgstantčiai gražiai gyventi.

No. 848 — 84 ir Pulaski — 3 mieg. mūrinis 30 m. nama gero medžio kabinėtų virtuvė mama, pusiau baigtas sklepas, centrinis vėsinimas, 2 maš. garažas, naujas kilimas. Skambinkite dabar!

No. 856 — 66 ir Homan 6 kamb. mūras; 3 dideli mieg., virtuvėje mėsininko rasto stiliaus darbai staliukai, moderni prausykla, ištas sklepas, 2 auto. garažas, alum. pakušimas, uždara veranda, labai švarus ir geram stovyje, blokas iki parko ir mokyklos, daug priedų. Paskubėkite skambinti dabar.

No. 877 — 68 ir Pulaski — 4 mieg. mūrinis 30 m. senumo, 2 1/4 vonios. Didelis šeimos kamb. su židiniu ir puikiai įrengtas rūšys. Centr. oro vėsinimas. 2 maš. garažas su atidarymu. Nauji kilimai. Didelis kiemas. Puikus pirkiny dideli šeimai mėgstantčiai gražiai gyventi.

No. 879 — 2 1/2 butų, 61 ir Homan. Liuksusis 2 1/2 butų mūrinis. 3 miegamieji, 6 kamb. savininkui. 2 1/2 miegamųjų butas 2-me aukšte, pajamom. Puikiai įrengtas rūšys su baru. Modern. virtuvės ir vonios. 2 maš. garažas su atidarymu. Labai geras pirkiny. Paskubėkite.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAUVYBIŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosaivybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jusų išskomą apylinkę, prieš ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užteisi pas.

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektrai. Palkite pavarde ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

V.T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektrinis ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

Vaikų labai mėgiama knyga
K. ČUKOVSKIO
Daktaras Aiskauda
jau išėjo iš spaudos.
Kaina su persiuntimu 4 dol.
Illinojaus gyventojai moka \$4.24
Platina
JAV LB ŠVIETIMO TARYBA,
5620 So. Claremont,
Chicago, IL 60636
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutė Ščerbaite Mayer** dėl sažiningo pataravimo ir verti jūsų namų įkainavimo.

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klientais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamas**.

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE
Alfonas Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE
Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

INCOME TAX SERVICE J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sažiningai patarnaus.

Kansas City lietuvių tautinių šokių grupė „Aidas“ atlikę programą tarptautiniame festivalyje birželio 13-14 dienomis. Nuotr. Jono Urbano

Lietuviai Floridoje Juno Beach, Fla.

ISLEISTUVĖS

Džiaugiamės, kada nauji lietuviai iš šiaurės persikelia gyventi mūsų koloniją. Ir, priešingai, liūdimės, kada mus apleidžia, nors tokių išvykstančių ir labai mažai teatsiranda.

Šiomis dienomis mus apleidžia labai draugiški, mieli ir veiklūs lietuviai Gražina ir Jonas Stankūnai. Prieš trejus metus jie čia buvo persikėlę gyventi iš Beverly Shores, Indianos. Čia gyvena jų dukra su šeima. Gražinos sesutė Liucija Petrikonienė ir jos dukra Angelika su šeima. Tai turint tiek daug artimųjų, rodo, geriau negalėjo būti, ypač kada jie visi tarpusavyje labai gražiai sugyveno. Pasirodo, kad jų

anksčiau ilgai gyventa vietovė per daug buvo pamylėta. Ten gyvena jų sūnus su šeima, ten tiek daug senų, gerų draugų, tai jie visi, matyt ir buvo tuo lemiamu nutarimu vėl ten sugrįžti.

Birželio 22 d. Albina ir Alfonsas Pilipavičiai savo namuose jiems surengė gražias išleistuves. Dalyvavo didelis būrys jų draugų bei pažįstamų. Po skanių ir gausių vaišių atsiveikimo gražias kalbas pasakė: išleistuvių rengėja Albina Pilipavičienė, Lietuvos Dukterų skyriaus pirm. Dalia Augūnienė, Balfo skyriaus pirm. Halina Žitkienė ir Liucija Petrikonienė giminaičių vardu. Jos visos nuoširdžiai dėkojo Gražinai ir Jonui Stankūnams už jų gražią veiklą jų organizacijose, už jų rėmimą savo gausiom aukom (darant gegužines, jie padengdavo visas gerimo išlaidas).

PLB VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI CENTRINIS KOMITETAS

1986 m. vaikus papildomas aukotojų sąrašas

Vasario 16 gimnazija ir komitetas dėkoja visiems, kurie prisideda prie vienintelės laisvojo pasaulio lietuvių gimnazijos išlaikymo.

5,000 dol. J. Demereckis, Phoenix, Ariz.

3,000 dol. Jono Suvio Fondas.

500 dol. S. Tomariene, J. Vinciuo atn. per J. Leka, K. Mikolajunas.

451 dol. San Francisco Liet. Respublikonų org., 350 do. P. & A. Kaufmanai, 282 dol. LB Grand Rapids apyl. Vasario 16 gimn. remti būrelis, 274 dol. LB Grand Rapids apyl., 214 dol. Providence R.I. LB apyl., 200 dol. P. Mikalaukas, 200 dol. Lith. Charitable Soc. Inc. — Maironis Pk., 200 dol. A. ir B. Karklius, 200 dol. muz. Prano Ambrazo atn. per Aldona Ambraziene, 152 dol. New Haven LB apyl., 150 dol. Santa Monica LB apyl.

100 dol. B. ir V. Aušrotai, J. A. Adomaitis, Am. Liet. Tautinė sąj. — Chicago, L. Baltrėnas, vėsk. P. Baltikas, L. Bajorūnas, P. Baldauskas, Brighton Parko LB, D. Bielskus, J. Boley, F. ir K. Černiai, kun. V. Dabušis, J. Gužaitis, prel. J. A. Kučingis, N. ir J. Kiaušai, V. Karoblis, J. Liorentas, Lariat Motel, A. ir B. Laniauskai, LB Bostono apyl., LB Floridos Aukšnio Kranto apyl., LŠST Martyno Jankaus šaulių kuopa, A. Liūdžius, P. Mikšys, A. Mačiene, A. Mažiulis, P. Nenorta, Philadelphia LB apyl., H. Petkus, A. Remeikis, A. Roženas, P. Staniškis, Br. Skirpienė, M. Shalins, V. Simkus, Ign. Saldukas, P. Stakes atn. per D. Anysienę, J. Steponaitis, B. ir A. Šliažai, R. ir R. Šliažai, A. Šeduikis, L. Šimaitis, Šakių apskrities klubas, A. ir L. Tverai, M. Ulinskaitė, P. Uginčius, V. ir E. Vasiliauskai, V. ir E. Velža, V. Valys, A. Varnelis, V. Vasiliauskas, A. ir R. Zauba.

75 dol. R. Vaitys, E. Zilinskas.

50 dol. E. Bubnys, H. Brazaitis, P. ir V. Balynas, K. Bandzevičius, Z. Budrevičius, Col., R. Bilūnas, B. Ciplijauskaitė, dr. A. Čepulis, kun. M. Čyvas, dr. V. Dubinskas, A. Griškienė, J. ir A. Gumbelvičius, S. ir J. Graužiniai, P. Gaučys, J. Inciūra, M. ir R. Jauniškiai, E. Jasaitienė, J. ir B. Jankauskai, A. ir O. Juodvalkiai, A. ir V. Keblinskai, B. Kasakaitis, Br. Kazukauskas, A. Lesevičius, J. ir E. Liaukai, LB East Chicagos apyl. valdyba, LB East Chicagos apyl., dr. G. Matas, A. ir S. Nutautai, M. ir A. Naumanai, kun. P. Patlabos atn. per St. Žymantų šeimą, J. A. Raulinaitis, dr. A. Suziedėlis, G. Stancius, V. Simanas, J. Sepetys, dr. S. Tonesk, A. Uknevičius, S. Vanagūnas, J. Virpša.

40 dol. K. ir S. Dauliai, K. Milkovaitis, 35 dol. J. P. Pažemenas.

30 dol. A. Aistis, V. ir A. Baltutis, J. Bigelis, R. Glemža, V. Gruzdys, A. Jucėnas, O. Lanys, K. Skėma, 26.76 dol. K. Biskis.

25 dol. J. Adomaitis, P. Aušūra, A. Antanaitis, K. Bartys, J. Bujauskas, M. Bielskus, S. ir K. Butkai, Pr. Budninkas, K. Dočkus, Z. Dautartas, A. ir V. Domanskiai, dr. D. R. Degėšiai, E. Dambriūnienė, V. Durickas, J. Dainauskas, K. ir E. Gimžauskai, T. ir A. Gečiai, V. ir M. Greblūnas, R. Graudusius, J. ir P. Gruodžiai, Pr. Gustas, Ig. Juzenas, A. Jadviršienė, K. Jankūnas, dr. J. Kyras, J. ir O. Kavalūnai, J. ir M. Krasauskai, J. Kizinis, K. ir V. Kebliai, A. Kvedaras, A. Karaitis, V. ir E. Kavoliai, V. ir A. Keršuliai, J. Kalnietis, K. ir M. Linkus, A.

Lileikis, G. Leonas, B. ir R. Latožai, P. ir O. Laniai, J. Leščinskienė, V. Musonis, E. ir K. Majauskai, dr. S. ir S. Naujokaičiai, M. Naujokaitis, J. Nesavas, L. ir O. Oksas, K. Povilaitis, B. Prancevičius, E. Pakulis, J. Paulėnas, J. Pečkaitis, kun. J. Pakalniškis, P. Pamataitis, A. R. Puras, K. Račūnas, A. B. Simkus, V. ir S. Stelmokai, S. ir E. Santvarai, A. Sakalas, Ch. Straukas, C. Straukas, J. Simutis, M. ir J. Šilkaičiai, M. A. Simkus, Šaulių kuopa Bostone, V. ir O. Silėnai, V. Urbonas, A. ir K. Valiūškiai, J. Vainekis, A. Viliušis, B. Vaskelis, J. ir B. Vadopalas, J. Vainėnikis, S. Žymantas, H. Žibas.

20 dol. B. ir S. Andriukaitis, A. ir J. Alytai, S. Augonis, V. Banevičius, V. Budnikas, V. Bartuška, S. ir V. Butvilai, J. Bironas, St. Būdas, S. Blanford, J. Cukuras, J. ir B. Čikotai, A. Dumčius, J. Dziubinskienė, A. Drušeikis, dr. J. Gimbutas, A. ir S. Grybauskai, V. Gylis, St. Jasutis, Vl. Jackūnas, St. Juodvalkis, P. ir E. Jokubkai, F. Janulis, K. Katilius, V. Klova, D. Kamarauskas, M. Kevalaitis, G. Kaufmanas, W. Klossis, J. Kucinskis, B. Krakauskas, J. Kregždienė, K. Laikūnas, V. Lopatauskas, A. Lauraitis, J. Masiotas, A. Marma, A. Meskauskas, J. Makauskas, B. Markeliūnas, J. Maurukas, V. Mazeikienė, J. Mazeika, M. Monkus, V. Narkus, K. Pabedinskas, M. Paulionis, V. Petrauskas, A. Peštenis, A. ir G. Sirutis, E. Shilling, M. Simkus, M. Tonkūnas, M. Užgiris, dr. D. Variakojis, K. Vaičieliūnienė, J. Velykis, P. ir A. Zundė.

17 dol. M. Skodžius, 16 dol. dr. S. Vydas.

15 dol. E. Aleliūnas, P. Indreika, S. Jokubaitis, Vl. Jonkus, J. Mikulis, G. ir V. Plečkaičiai, J. ir V. Prunskiai, E. Pušneraitienė, J. Rūkas, G. Rajeckas, 12 dol. V. Grauzinis.

10 dol. W. Abramikas, A. Aidis, E. Alsenas, K. Ancevičius, St. Balys, G. ir N. Baranauskas, K. Balkus, S. Babilienė, H. Bitenas, J. Bataitis, St. Baltusis, L. Baltusis, K. ir V. Barmai, J. Bukas, L. Burlis, A. P. Bagdonas, J. O. Damas, Rev. A. Dranginis, V. Eikinas, E. Gaška, S. M. Gabrielė, V. ir J. Grybauskai, A. Grinius, E. Gaška, dr. P. Jokubka, A. P. Jadas, J. Jakštas, K. Jonaitis, S. Jurjonas, O. Jonikas, J. Juodis, A. ir V. Kiučiai, A. Kazlauskas, Br. Kovas, V. Kamaitis, J. Kristolaitis, J. Kavaliūnas, M. Kleinaitis, V. Kundrat, Vl. Kuodyš, V. Lazauskas, A. Landsbergis, R. Leparskas, K. Meškonis, J. Miežaitis, A. Masonis, V. Muraška, L. Nagevičius, J. Petraitis, A. Pleškys, B. Panka, Pr. Pankienė, A. Pimpė, M. Prancevičienė, A. Radzius, N. Raila, S. Ricketū, B. ir O. Rūksteilė, A. Stočkus, Con. Stankus, A. Smilga, P. Stancius, A. Sabaitis, P. Steikūnas, P. ir J. Stravinskai, A. Sprindys, F. Slieteris, B. Snarskis, J. Strazdas, M. Skodžius, J. Stelmokas, B. Smolenskai, J. Steinyš, K. Šeštokas, J. Šiaučiūnas, P. Tomaševičius, A. Trakis, St. Vaitkevičius, R. Vadopalas, A. Valanciūnas, E. Valeska, J. Žadeikis, W. Zidziūnas, J. Zaladuonis.

Mažesnis sumomis aukusieji: A. Keliuotis, B. Krokys, J. Karsas, R. Liubus, M. Naruševičius, A. Olson, V. Paviličius, G. Slaby, A. Smulkstys, F. Williams.

K. Milkovaitis Komiteto pirm.

J. Biskis Išdininkė

MIRĖ ADVOKATĖ ZUZANA ŠALNIENĖ

Birželio 21 dieną mirė advokatė Zuzana Šalნიენė, 91 metų amžiaus. Anksčiau mirė jos vyras advokatas Antanas Šalna, buvęs nepriklausomos Lietuvos garbės konsulas Amerikoje. Zuzana buvo palaidota Mount Auburn kapinėse iš J.S. Waterman and Sons Eastman birželio 24 dieną.

Zuzana kalbėjo lietuviškai labai gerai. Ji dalyvavo lietuviškoji veikloje ir buvo žinoma, kaip garbinga garbės konsulo žmona. Mažiausiai dėmesio buvo kreipiama į tai, kad ji pati buvo advokatė ir dirbo visuomeninį darbą už mūsų lietuviškų organizacijų ribų, būdama International Federation of Business and Professional Women narė ir dalyvaudama Jungtinių Tautų sesijose.

Zuzana Pušytė gimė Lietuvoje ir, būdama 6 metų amžiaus, buvo atvežta į Ameriką. Jos abu tėveliai buvo išprusę lietuviai. Tėvas paskaitė ir net parašydavo laiška, o motina turėjo kantičką, iš kurios Zuzana išmoko lietuviškai skaityti. Zuzana buvo gabi mokinė, nes išmoko tiek lietuvių kalbos iš mamos kantičkos, kad kun. Gričius, So. Bostono Šv. Petro parapijos klebonas, pakvietė Zuzaną mokytis lietuviukų sekmadieninėje mokykloje.

Dvidešimto šimtmečio pradžioje pažiūra į moterį skyrėsi nuo šių dienų. Moters vieta buvo šeimoje ir viskas, ko mergaitė galėjo tikėtis, gerai ištekėti. Kada Zuzana baigė pradinę ir vidurinę mokyklą Worcesteryste, kur jos tėveliai gyveno, jie dairėsi gero vyro savo dukrelei. Apie jokią profesiją nebuvo nė kalbos. Žymusis Harvard universitetas į teises fakultetą priimdavo tik vyrus, kaip ir kiti universitetai. Pirmieji universitetai, kurie priėmė moterį teise studijuoti, buvo Corneil ir Boston universitetai. Aukštasis mokslas anais laikais buvo priemamas „mėlynojo“ kraujo žmonėms ir tik garbei palaikyti. Išimti sudarė žydai, kurie savo vaikus leido ne tik į vidurines mokyklas, bet ir į universitetus.

Lietuviams nebuvo palankios sąlygos aukštajam mokslui siekti, ką ir kalbėti apie moterį. Zuzanos tėvai išgirdė, kad duktė kalba apie kažkokius mokslus, protestavo. Zuzana turėjo nutraukti vidinius ryšius su savaisiais, kad galėtų siekti mokslo.

Kodėl Zuzana norėjo studijuoti teise? Į ją paveikė Lawrence mieste buvęs streikas, moterys vedėsi pusnuogius vaikus, reikalavamos geresnių darbo sąlygų ir atlyginimo. Tai moterų eisenai vadovavo vyrai. Zuzanai buvo neaišku, kodėl

vyrų vadovauja moterų streikui? Viena Zuzanos draugų norėjo būti dantiste ir iš jos Zuzana sužinojo apie Bostono universitetą. Įstojimo sąlygos reikalavo dviejų kalbų mokėjimo — lotynų ir prancūzų. Zuzana, nieko nelaukdama, įstojo į Berkley kalbų mokyklą ir po vienerių metų ji buvo priimta į Bostono universiteto teisių mokyklą. Anais laikais nreikėjo prieš tai baigti kolegijos. Tai buvo 1918 metai. Kasdieninei duonai užsidirbti Zuzana dirbo vakarais vaistinėje, o dienos metu lankė universitetą.

1921 metais Zuzana baigė teisių fakultetą ir iškėkėjo už Antano Šalnos dirbusio saugumo departamente. Antanas buvo baigęs diplomatų mokyklą ir buvo bebaigęs teisių fakultetą, kurį jis baigė 1922 metais. Zuzana su vyru atidare advokatų įsataiga, kur jie abudu dirbo iki vyro mirties.

Nuo pat jaunystės Zuzana dalyvavo lietuviškoje veikloje, priklausė Lietuvių dukterų draugijai Worcesteryste, SLA, dalyvavo Amerikos progresyvių moterų suvažiavime Brooklyne, bendradarbiavo Moterų Balse. Po pirmojo pasaulinio karo susidomėjo Lietuvos nepriklausomybe ir kartu su savo vyru rinko paramą Lietuvai, skaitė paskaitas amerikiečių organizacijose apie Lietuvą. 1928 metais įsteigė Bostono Lietuvių moterų respublikonų klubą. Šalia lietuviškos veiklos priklausė įvairioms amerikiečių organizacijoms. Dalyvavo ir vadovavo akcijai, kad JAV pasirašytų sutartį panaikinti genocidui, dalyvavo tarptautiniame kongrese Paryžiuje.

Šalნიენės vyras mirė 1971 metais ir jų įstaiga buvo uždaryta. Nuo to laiko ji gyveno viena su savo broliu, kurio žmona irgi mirė. Zuzanos gy-

venimas ejo lėlyn, draugai ir pažįstami mirė arba jų užmiršo. Paskutinieji metai ir dienos slinko be jokio susidomėjimo, nors Zuzana skaitė lietuviškus laikraščius, išėdavo pasivaikščioti brolio lydimu. Susižeidė, atsidūrė ligoninėje, o vėliau prieglaudėje, kur labai greitai ir mirė.

Elena Vasyliūnienė

AIDS SERGANTIEJI NETURI BŪTI IZOLIUOJAMI

„AIDS nėra Dievo ryškė ir AIDS ligos ištiktieji neturi būti traktuojami kaip maro paliestieji“, rašo Romoje leidžiamas žurnalas „Civiltas cattolica“, kuris dažnai išreiškia ir Vatikano požiūrius. Straipsnis perspėja, jog patarimas žmonėms vien tik „sumažinti“ savo lytinių partnerių skaičių ar naudoti kondomus nėra moraliai leistinas problemos sprendimas. Lytinis intymumas krkščioniui leistinas tik vedybose.

Tačiau straipsnyje pabrėžiama, kad į šią ligą neturi būti žiūrima kaip į Dievo bausmę ja susirgusiems. „Toks galvojimas neteisingas, nes Dievas, kuris mums apreiškė Jėzų Kristų, yra žmonių tėvas. Jis juos myli net ir jeigu jie yra nusidėjėliai ir dar viska, kad juos išvadavus iš blogio“. Nors ligos ir kitos žmonių slegiančios blogybės dažnai yra netvarkingo moralinio elgsnio pasekmės, į AIDS ištiktuosius neleistina pirštis badyti, kaip į Dievo teisingumo nuteisuosius. AIDS ligos aukos neturi būti segreguojami, kaip maro ištiktieji. Straipsnyje rašoma, kad „šiuo metu nėra medicininio pateisinimo diskriminuoti AIDS ligą sergančiuju. Priešingai, diskriminacija pažeidžia jų pagrindinį kilmumą“, kaip Dievo atvaizdu sutvertų žmonių, ir dėl to „nesutampa su krikščioniška morale“.

Kansas City tarptautinio festivalio birželio 13-14 dienomis demonstruojami lietuviškam paviljone. Iš kairės: Jonas Šalna iš Omahos ir Kazys Žemaitis, Kansas City Liet. Bendruomenės apylinkės pirm. Nuotr. Jono Urbano

Visi jiems linkėjo ir ten taip gražiai darbuotis lietuvių veikloje, o vėl sugrįžtant į Juno Beach visada bus laukiami.

— Iš Juno Beach apylinkės be anksčiau paskelbtųjų išvyko į

Romą Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejui ir arkiv. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo iškilimėms Alice Solienė ir Vanda Urbonienė.

P. Mikšys

A.†A.

Dipl. inž. BORIS KOLOSOVAS

Gyveno Northbrook, Illinois. Anksčiau gyveno Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1987 m. liepos 1 d. 6:00 val. ryte.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Elena; sūnus Jurgis, marti Helene; anūkes Jacqueline ir Christine bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Priklausė Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungai.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį nuo 2 iki 9 v.v. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St., kurioje įvyks pamaldos ketvirtadienį 7:30 v.v.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 3 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į St. George Cathedral, 917 No. Wood St. parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Pamaldos prie kapo įvyks 12 val.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona ir sūnus su šeima.

Laidot. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

ELZBIETA NENORTIENEI

mirus, jos vyrui PRANCIŠKUI, dukrai dr. APOLONIJAI PACIENEI, anūkei SIGITAI, sūnui ALGIUI ir jų giminėms reiškiamo gilia užuojauta.

Ida ir Kazys Bartašiai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x „Draugas“ šeštadienį, liepos 4 d., dėl Amerikos Nepriklausomybės šventės neišėis ir tą dieną bus uždarytos redakcija, administracija ir spaustuve. Taip pat bus uždaryta visa įstaiga penktadienį, liepos 3 d., bet „Draugas“ tą dieną išėis kaip šeštadienį su kultūrinio priedu. „Draugo“ visi skyriai dirbs pilną laiką pirmadienį, liepos 6 d., o „Draugas“ išėis antradienį, liepos 7 d.

x Vldas Bacevičius, mūsų nuolatinis bendradarbis Clevelande, atsiuntė sveikinimus iš Romos, o ant voko uždėti specialūs Vatikano Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai paminėti išleisti pašto ženklai. Už sveikinimus ir pašto ženklus savo bendradarbiui nuoširdžiai dėkojame.

x Rita Čiurlionytė-Miller iš Philadelphia, Pa., su sūnumis buvo atvykusi į Chicago ir lankėsi Balzako Lietuvių kultūros muziejuje. Ji domėjosi ir įsigijo knygų apie dail. M. K. Čiurlionį – savo giminaitį. Jos tėvai buvo Martynas Čiurlionis ir Anastazija Sabaliauskaitė.

x Chicagos meras pareiškė užuojautą St. Balzakai ir jo motinai dėl Stanley Balzako, Sr., mirties ir paminėjo jo veiklą įvairiuose Chicagos vietuose.

x Dipl. inž. Pilypas ir Elvyra Naručiai buvo išvykę į Washington, D.C., dalyvauti 600 m. krikščionybės jubiliejui. Čia pabuvo ilgesnį laiką, aplankydami žymesnes vietas.

x Gaii. sesers Elenos Peržinskienės paskaita apie pensininko sveikata Alvido pažmonyje Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Kun. Juozo Juozėvičiaus kilnios mintys, maldos su visais dalyviais už gyvus ir mirusius ir palaiminimas. Kraujospūdzio matavimas. Paltinų koncertas – video filmas. Alvido gėrybėmis pasivašininimas. Visi laukiami.

x Loretto ligoninė dalyvaus Springfielde, kaip ir kitos ligoninės norės paveikti legislatorių, kad padidintų mokesčius ir garantuotų ligonių priežiūrą Illinois valstijoje.

x Vadinamieji kultūriniai autobusai liepos 4 d., šeštadienį, važinės keičiamis nuo Meno instituto – Michigan ir Adams St. – pažūrėti Chicagos įdomesnių vietų. Nuo 10:30 iki 4:55 val. autobusai eis kiekviena pusvalandį.

x Gediminas Juodvalkis, Chicago, Ill., J. Povilaitis, Omaha, Nebraska, Stanley P. Budrys, Racine, Wis., Ant. S. Kenstavičius, Hope, B.C. Kanada, Michael Kavolius, Willow Springs, Ill., Stasys Marcinkevičius, Shrewsbury, Mass., K. Miskienė, Rochester, N.Y., pratesdami prenumeratą ar kitomis progomis, kiekvienas paaukojo po 10 dol. Labai ačiū.

x Pas Norman Bursteina, vienintelį lietuvių kailininką, galite gauti puikliausius moteriškus kailius, 679 No. Michigan Ave., 2 tras aukštas (ėjimas iš Huron St.), Chicago, IL 60611. Tel. 263-5826. (sk.)

x Kviečiame pasiklausyti naujos Amerikos lietuvių radijo programos, kuri bus girdima per WCEV – 1450 AM radijo stotį kiekvieną sekmadienį nuo 7 iki 8 val. ryto. Programos vedėjas Anatolijus Šlutas, anglų kalba skyrėjas vedėja Frances Šlutenė. Visais reikalais kreiptis tel. 778-2100 arba atvykite į raštine 2646 W. 71 St. (sk.)

x Dr. Raminta ir Nida Pemkutės yra išvykusios į Romą į 600 m. krikščionybės jubiliejų ir siunčia sveikinimus artimiesiems ir draugams. Juodvi pasilik Europoje ilgesnį laiką ir aplankys žymesnes Europos vietas.

x „The Catholic Free Press“, Worcesterio, Mass., savaitraštis, išidėjo palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio nuotrauką iš 1926 m. jam lankantis Athol, Mass., Šv. Pranciškaus lietuvių parapijoje, su vaikais, priėjusiais pirmosios Komunijos. Po nuotrauka parašyta kad jis aplankė taip pat abi Worcesterio – Šv. Kazimiero ir Vilniaus Aušros Vartų parapijas.

x Algis Sodonis, pereinantis metais vasarą dirbęs Lietuvių informacijos centre Brooklyne, N.Y., šiemet yra išvykęs į Romą padėti prel. Algimantui Bartkui dirbti lietuvių informacijoje, ypač minint Lietuvos krikščionybės sukaktį. A. Sodonis yra mokėsis Vasario 16 gimnazijoje, o dabar studijuoja jau trečius metus Chicagos universitete filosofiją ir chemiją. Jis yra uolus ateitininkas, gerai kalba ir rašo lietuviškai. Jis yra jauniausias inž. Marijaus ir a.a. Aldonos Sodoniu sūnus.

x Juozas Masilionis, Chicagos aukštesniosios liuanistinės mokyklos direktorius ir Švietimo tarybos narys, yra išvykęs į Romą dalyvauti 600 m. krikščionybės jubiliejui. Europoje pabuvo keletą savaičių, aplankys žymesnes vietas ir Vasario 16 gimnaziją.

x Salomėja Endrijonienė, kuri su ekskursija lankėsi Jugoslavijoje ir paskui Romoje Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties ir arkiv. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo iškilnėse, „Draugui“ atsiuntė sveikinimus iš Jugoslavijos, kur lankė gražesnes vietas.

x Bronius Kviklys, Chicago, Ill., šešių tomų „Lietuvos bažnyčios“ ir daugelio kitų knygų autorius, žurnal. Mečys Valiūkenas, taip pat iš Chicagos, pirmieji gražino laimėjimų šaknelės su 10 dol. auka. Nuširdus ačiū.

x Rimas Černius, Chicago, Ill., pedagogas, jaunosios kartos „Draugo“ skaitytojas, M. Mackus, Cicero, Ill., kiekvienas gražino laimėjimų šaknelės su 15 dol. auka. Nuširdus ačiū.

x Adv. Vytenis Lietuvninkas, Chicago, Ill., nuširdus „Draugo“ rėmėjas, gražindamas laimėjimų šaknelės, pridėjo 31 dol. auką dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Inž. Mečys Javai, V. Bulota, M. Tonkunas, Kazys Bartašius, Jonas Vėbras, P. Matiukas, K. Mikolajūnas, Antanas Pleškys, V. Namikas, Antanas Malinauskas, Zenonas Krasauskas, Maria Ročkus, visi iš Chicagos, pirmieji gražino laimėjimų šaknelės ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x Greit parduodu vienos ir dvejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk.)

Kr. Donelaičio pradinės ir aukštesniosios liuanistinių mokyklų vadovybė 1986-1987 mokslo metais. Iš kairės: Rimantas Dumbrys – Tėvų komiteto pirm., Regina Kučienė – inspektore, Julius Širka – direktorius, Danute Bindokienė – vice-direk., ir Juozas Polikaitis – renginių vadovas. Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PALAIODOTA IRENA SANKUTĖ

Irena buvo didelės vertės. Ji paliko mums pavyzdį, kad mes turime dirbti Bažnyčios, lietuvių ir mūsų jaunimo naudai ne žodžiais, bet darbais. Taip kun. Antanas Zakaruskas pagerbė a.a. Irenos Sankutės (Sankus) atminimą savo pamoksle per gedulingas pamaldas penktadienį, birželio 26 d., už velionės sielą Šv. M. Marijos ir Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke, Kun. A. Zakaruskas taip pat atnašavo laidotuvių šv. Mišias.

Netoli šimtas giminių, draugu, pažįstamų, Lietuvos Vyčių organizacijos narių ir Clearing State Banko, kur Irena Sankutė dirbo personalas lydėjo jos kūną iš Lack-Lackawicz koplyčios į bažnyčią. Laidotuvių direktoriai buvo G. Daimid ir D. Gaidas. Tarp laidotuvių dalyvių buvo kun. Jonas Saulykinas, klebonas, Plano, Illinois, ir Konnie Savickus, Lietuvos Vyčių veteranas.

Per šv. Mišias solistas Algirdas Brazis, kuris yra Mid-America Lietuvos Vyčių distrikto pirmininkas, giedojo „Sveika, Marija“. Marija Juzėnas giedojo „Ave Maria“. Vargonais akompanavo Andriejus Perz.

Po pamaldų velionė Irena nulydėjo į Šv. Kazimiero lietuvių kapines, kur ji buvo palaidota šalia savo motinos Adelės ir savo tėvo Vilimo. Prie kapo pamaldas pradėję kan. Vaclovas Zakaruskas. Jas užbaigė visu dalyviu jausmingu giedojimu „Marija, Marija“.

Po laidojimo kapinėse dalyviai susirinko pietums į Šarkos restorana 63-čioj gatvė.

Grabnešiai buvo Enrikas Juknaitis, Pranas Švelnis, Petras Juzėnas, Albertas Zakarka, Algis Skudra ir Ronaldas Homa.

Daug Irenos Sankutės draugu negalėjo dalyvauti jos laidotuose, nes jie buvo Romoje. Lietuvos krikščionybės 600 metų paminėjime ir arkiv. Jurgio Matulaičio beati-fikacijos Mišiose. atnašautose popiežiaus Jono Pauliaus II Šv. Petro bazilikoje. Tarp jų buvo Povilas Binkis, Lietuvos Vyčių 112 kuopos pirmininkas su žmona, Mariona Kinčius, Lietuvos Vyčių 36 kuopos pirmininkė Estelle Rogers, Eleonora Kasputis, Dolores Vainauskas, Petras Burns, Loretta Grigaliūnas, Mack Vilutis su žmona, Faustas Strolia su žmona, Edvardas Lecny, Arvydas Žygas, Evelyn Oželis ir kiti.

Būdamas 56 metų amžiaus, Irena mirė staigiai nuo širdies priepuolio. Ji paliko dideliame nuliūdime pusbrolį Alvin Adasiūną, jo žmoną Olga ir krikšto dukterį Charlotte Brazdžionytę. Te Dievas laimina Irenos Sankutės sielą.

Stasys Pieža KETURIASDEŠIMT PENKERI DARBO METAI

Šie metai yra 45-tieji, kai Chicagoje veikia Nekalto Prasiidėjimo Marijos seserų rėmėjų skyrius. Birželio 6 d. Chicagos ir apylinkių rėmėjai rinkosi į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią 8 val. ryto šv. Mišioms, kurios buvo aukojamos už gyvus ir mirusius rėmėjus. Per Mišias giedojo „Dainuojančios Žemaitės“ Bro-

nė Stravinskienė, Aldona Underienė ir Danutė Varanckienė, vadovaujamos Kazio Skaisgirio. Jos visos yra seselių rėmėjos.

Po Mišių metinis susirinkimas parapijos saleje buvo labai gausus ir sėkmingas. Susirinkimą atidarė rėmėjų pirmininkė Salomėja Endrijonienė ir pakvietė Aldoną Prapuolenytę sukalbėti maldą. Kadangi buvo Sekminių sekmadienis, Aldona psalmės ir savo žodžiais meldė Šv. Dvasią apšviesti seselių ir rėmėjų kelius ir darbus, kad dar sėkmingiau galėtų vykdyti savo misiją. Salomėja Endrijonienė trumpai peržvelgė rėmėjų nueitą kelią Chicagoje, išryškindama žymesnius nuveiktus darbus bei pačius darbuotojus. Buvo pagerbtos susirinkime dalyvavusios pirmosios valdybos narės Pranutė Ivanauskienė ir Silvija Šatraitenė. Valerija Čepaitienė, valdybos ilgametė sekretorė, papuošė jas gėlėmis.

Pirmininkė perskaitė provincijolės seselės Paulės laišką, kuriame išreikštas dėkingumas Chicagos rėmėjams ir linkejimai Dievo palaimos. Seselės atsiuntė brošiūrėlių apie arkiv. Jurgį Matulaitį, kuris jau dabar yra paskelbtas palaimintuoju. Brošiūras ir paveikslėlius buvo galima įsigyti veltui.

Su dideliu dėmesiu dalyviai išklause seselės Margaritos Bareikaitės paskaitos apie krikštą. Kas yra krikštus? Kalbėjo apie krikšto esmę, krikščionių bendrumą, pirmuosius krikščionybės amžius, pasitaikiusias klaidas, vandens reikšmę ir kt.

Prisiminti Baisiojo Birželio įvykius ir susimąstyti, kad tėvy-

JA VALSTYBĖSE

– Prel. V. Bartuška birželio 14 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles, Calif., pakrikštijo Elvyros Mitkevičiūtės ir Vitalio Karalių dukrelę Dainos, Živilės Teresės vardais. Krikšto tėvai buvo Leroy Wallace ir Dana Tuminaitė. Krikšto vaišes buvo Lietuvių Tautiniuose namuose.

– A. a. Aldona Ona Kaurienė, 61 metų amžiaus, po sunkios ligos gegužės 31 d. mirė Los Angeles, Calif. Palaidota Holy Cross kapinėse. Liko nuliūdime sūnus Rimas ir kiti artimieji.

– A. a. Ona Avelienė, sulaukusi giles senatvės, mirė Los Angeles, Calif., birželio 5 d. Velionė artimų giminių čia neturėjo, todėl jos laidotuviams rūpinosi Edvardas Bartkus.

– A. a. Alfonsas Budriūnas, 67 metų amžiaus, mirė gegužės 28 d. Los Angeles, Calif. Po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje palaidotas Holy Cross kapinėse. Nuliūdime liko žmona Adelė, seserys Alfa Pažiūrienė ir Janina Čekanauskienė su šeimos ir pusbrolio komp. Bronius Budriūnas.

– Stasys Dėdinas, dirbęs Amerikos Imigracijos įstaigoje Washington, Virgin Island, Vienoje, Austrijoje, vėl paskirtas į Virgin Island įstaiga su tarnybiniu pakėlimu. Prieš išvykdamas į naują vietą su žmona ir sūnumi buvo atvykęs į New Yorką aplankyti savo tėvų ir lietuvių savo pažįstamus ir draugus.

– Ursula Anne Matulionytė baigė Union universitetą Albany, N.Y., ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Ji rezidencijai ir specialybei pasirinko Pittsburgo universiteto klinikas. Jos tėvai priklauso Maspetho vyčių 100 kuopai, o kuopos pir-

nės kančių kelias dar nepasibaigė buvo paskaityti keli Kazio Bradūno ir Balio Gaidžiūno eilėraščiai.

Pranutė Ivanauskienė dėkojo už prisiminimą pirmųjų rėmėjų darbuotojų ir idomiai nupasakojo savo gyvenimo kelią išvykstant iš Lietuvos ir pirmuosius žingsnius Amerikoje. Su P. Ivanauskienė susirinkime dalyvavo ir ją atlydėjęsi dukra Elena Aleknienė.

Buvo prisiminti 1986 metais amžinybėn išėję nariai: Ona Arlauskienė, Regina Lingienė, Marija Tumenė, Pranciška Pucytė ir Aleksandra Kivėnienė. Pasveikinti nauji nariai: Emilija Gaškienė, Ona Jagėlienė, Karolina Kubilienė, Domicelė Petrutytė, Aldona Petkus, Julija ir Zigmantas Smilgai, Adelė Skeivienė, Bronė Vaitkus, Vytautas Veliūnas ir Teresė Ūsienė.

Lietuviškoji visuomenė vis labiau patiria seselių vykdomus darbus ir jų reikšmę, todėl vis daugiau jungiasi į rėmėjų eiles. Būtų labai džiugu, kad ir seserys sulauktų daugiau jaunų kandidačių ir padidintų savo būrį, kad jų darbai dar ilgiai būtų vykdomi.

Pusryčius paruošė valdyba ir talkininkės. Valdyba ypač dėkoja Talman maisto parduotuvės savininkams Kupcikevičiams už daugybę skanių bandelių su lašinukais. Per pusryčius dar buvo pabendrauta, pasiūnekučiuota, pasidalinta įspūdžiais.

Kitas Putnamo seselių rėmėjų didesnis renginys – tai 26 madų paroda, spalio 11 d. Jaunimo centre, kuriai jau ruošiamasi. Jos koordinatore Aldona Prapuolenytė. Pasirodys ir Violetos Karosaitės baletu studijos mokinės. Praėjus vasaros karščiams, bus miela pasigrožėti rudens ir žiemos apsirėngimo menu ir parenti seselių darbus.

A. Kižienė

IŠ ARTI IR TOLI

mininkas yra naujos daktarės pusbrolis Jonas Adomėnas.

x Pavergtųjų tautų savaitė New Yorke bus paminėta pamaldomis ir vainiko padėjimu prie Laisvės paminklo. Organizacijoms nepavyko susitarti padaryti minėjimą drauge, nes jų sąlygos nebuvo priimtinos antibolševikiniam Tautų blokui, todėl šis blokas daro minėjimą atskirai.

KANADOJE

– Tautinių šokių šventei pasiruošimas Kanadoje eina visu smarkumu, nes jau laikas nėra per daug ilgas. Į šventės rengimo komitetą įsijungė dr. S. Čepas aukų telkimui, Alf. Juozapavičius laimejimų organizavimui ir jų pravedimui, J. Stankus bilietams, R. Sakalas izdo reikalams, R. Lukoševičiūtė-Kurienė rūpinsis gauti lėšų iš valdžios, ji atstovauja kartu ir Kanados Lietuvių Bendruomenei. Tautinių šokių šventė bus Hamiltone 1988 m.

– Viktorija Daubaraitė, išdirbusi 33 metus geležinkelio policijoje Winnipege, išėjo į ankstyvą pensiją dėl susilpnėjusios sveikatos. Jai buvo surengtas atsisveikinimo vakaras, kuriame dalyvavo beveik visi geležinkelio policijos tarnautojai. Išleistuvėse dalyvavo taip pat būrelis lietuvių ir prel. Justinas Bertašius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas. V. Daubaraitė, nors daug dirbdama policijos raštiniėje, nepalaido lietuvių veiklos ir kurį laiką buvo LB apylinkės valdyboje.

– Edmontone, Albertos provincijoje, iš Toronto buvo atvykęs kun. Augustinas Simanavičius, kuris atlaikė lietuviams pamaldas. Jo brolis Algis Simanavičius pagiedojo kelias giesmes. Vakare buvo iškeltos šaunios vaišės ju dukrai, kurios vyras yra iš Edmontono. Vasario 21 d. surengtas Vasario 16-tosios dienos minėjimas. Atidarė apylinkės pirm. A. Dudaravičius, minėjimui vadovavo dr. P. Klemka. Edita Nazaraitė, poetė ir dailininkė, surengė parodą. Paskaitą labai gražiai ir turiningai skaitė Kanados LB kultūros komisijos pirm. Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Algiui Dudaravičiui buvo įteikta kultūrininko-visuomeninko 1000 dol. premija, o po 200 dol. premijos buvo įteiktos veikalmai jaunimui ir Angelei Augytei-Loyer ir Kristinai Kasperavičiūtei.

– A.a. dr. Klemensas Liutkus, 81 metų amžiaus, mirė kovo 13 d. Mississaugoje. Palaidotas lietuvių kapinėse. Velionis buvo gimęs Budiškių k., Saločių valsė. Mokėsi Biržuose, Tauragės Mokytojų seminarijoje, Klaipe-dos Prekybos institute. Austrijoje studijavo ekonomiką ir Innsbrucke gavo daktaro laipsnį. Kurį laiką reikšėsi lietuviškoje veikloje, bet ilgai sirgo ir buvo žmonos Julijos slaugomas.

– Prie St. Catharines yra mažas istorinis miestas, kuriame gyvena ir keletas lietuvių šeimų. Dabar čia atsikėlė ir namus įsigijo dantų gydytojas dr. N. Novašickis. Taip pat čia neseniai lankėsi Japonijos sosto įpėdinis princas ir princesė Tukamado, kurie, vietos burmistro globjami, atsilankė ir į festivalį.

– Prie St. Catharines yra mažas istorinis miestas, kuriame gyvena ir keletas lietuvių šeimų. Dabar čia atsikėlė ir namus įsigijo dantų gydytojas dr. N. Novašickis. Taip pat čia neseniai lankėsi Japonijos sosto įpėdinis princas ir princesė Tukamado, kurie, vietos burmistro globjami, atsilankė ir į festivalį.

Advokatas Jonas Gibaitis 6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Premijų laureatams įteikimo metu Jaunimo centre. Iš kairės: J. Blekaitis, G. Blekaitienė, A. Gečys, poetas B. Brazdžionis ir A. Brazdžionienė. Nuotr. J. Tamulaitis

ARAS
Dengiamo ir taisome visų rūšių STOGUS
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūriu darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717
arba tarp 10 v. r. ir 8 v. v.
Tel. 434-9655